

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

T H E L I G H T S O F H O M E L A N D

Nr. 36 (3207) 2011 SEPTEMBER • RUGSĖJIS 7 LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina \$2

Saulė – visiems...

Ilguoju savaitgaliu, kaip kas norėjo ar galėjo, atšventėm vadinamąją Darbo dieną (Labour Day), ir daugelis dar pajutom į rudenį jau bėgančias malonias vasaros dieneles.

TAIP ir sukasi gyvenimo ratas – visiems vienodai saulė teka ir saulė leidžiasi, visiems, kas bebūtum, kur bebūtum, ką veiktum. Tik tame rate mes ne visi vienodi. Ir gerai, kad taip, nes juk klaiki dykuma atsivertų, jei uniformuotas vienodumas sukaustytų visą žmoniją. Įvairovė, kokia ji besanti ir kam skirta, kuria gyvenimą. Ir kad nevienodumas ryškus – natūralu. Juk ir gamtoje tūkstančiai įvairių – miške ne vien tik stori ar ploni medžiai, laukuose ne visos gėlės taip pat kvėpia, ne visos raudonos ar mėlynos. Tai, rodos, niekam neužkliūva. Atvirkščiai – visi žavisi tuo, kas marga, įvairu ir pagal prigimtį kitoniška. Deja, nevienodumas šiais įvairiovių laikais daugeliui užkliūva socialinio tvarkymosi srityse. Dažnai čia įvairovė pabrėžiama kaip netaisoma neteisybė, grubiai keliamos lygiateisiškumo, visų žmonių lygybės problemos, mėginant jas net smurtu, neapykanta ar “teisine” jėga išspręsti, idėją prievarta įgyvendinti, kaip tai atsitiko raudonąją proletariato diktatūrą kuriant, pasaulinę revoliuciją organizuojant. Esame liudininkai, kad šitai nepavyko. O nepavyko pirmiausia dėl to, kad skelbdami kovą už lygybę, patys skelbėjai jokia lygybe nesinaudojo, o didžiavosi esą privilegijuoti ir nepajudinami. Šiandien tokiu būdu siekiamų “lygybių”, bent jau civilizutas pasaulis atsisako. Tačiau kovos dėl lygybių įvairiais kiais pavidalais dar vykdomos, ir turbūt jos dar bus tęsiamos, nes kiekviena nauja karta vis bandys daryti tai, ko tėvai nepadarė.

DARBO dieną švenčiant, ne pro šalį būtų pamąstyti ir apie darbdavius, darbininkus, visų dirbančiųjų ir nedirbančiųjų gyvenimus, prabangas ir skurdą, apie tai, ką reiškia gauti nieko neduodant, žodžiu – apie įvairiai išsišakojusius socialinius klausimus bei nesibaigiančias, visad gyvas ir kasdieniškas aštrokas problemas. Lygybės-nelygybės ryškiai ir kasdien atsiveria televizijos programose ir žiniuose, spaudoje, internete, visur, tai plačiau, tai prabėgom. Aštriai kertasi priešingybės – Afrika, Šveicarija, Kinija, Amerika... ir kiti kraštai, kuriuose nevienodumo daugiau nei panašumo. Normalia tvarka visose šalyse socialinės problemos sprendžiamos leidžiamais įstatymais, specialiais potvarkiais, pagalbomis iš šalies. Rodos, daroma viskas, kas tik įmanoma geriausiai. Stengiamasi teisiniu būdu tenkinti piliečių poreikius bei reikalavimus, rasti kokį vidurkį, kuris bent iš dalies patenkintų labai nevienodos sudėties piliečių lūkesčius. Nėra ir nebus lengva, nes raidės galia per menka tobulėjimui siekti. To dar niekam niekada nepavyko, nors kai kurios valdymo sistemos skelbiai pasiekusios aukščiausią valstybės valdymo pakopą, tenkinančią piliečių gerovę. Teikiama parama Trečiajam pasauliui praktiškai tampa geranoriškumo simboliu ir ženklu, kad kažkas yra daroma. Tačiau skurdo problemos tai neišsprendžia. Ir todėl pagrįstai pasigirsta balsų, kad žmonija stokoja daugiau meilės negu duonos – meilės gavėjui ir davėjui, pasidalinimo, kylančio iš meilės. Taigi – trūksta meilės įstatymo, kurį kiekvienas žmogus pats sau turėtų širdin įrašyti. Yra nemažai manančių, kad tai pakeistų pasaulį. Tėbūna šia proga prisimintini kad ir neseniai mirusio Kanados politiko Jack Layton žodžiai: “Meilė yra geriau negu pyktis, viltis geriau negu baimė, optimizmas geriau negu vilties praradimas”. Yra dar daug neišbandytų kelių, kurie vestų į sėkmingesnę tvarkymąsi. ČS

Vilniaus universitetas, įsteigtas 1579 metais, vėl pradeda naujuosius mokslo metus, ruošdamas gausią jaunuomenę eiti Lietuvos keliu... Viršuje – universiteto Didžiojo kiemo vaizdas iš viršaus ir Šv. Jono šventovė; apačioje – Observatorijos kiemas Ntrs. Juozo Polio

Karinė veikla nepriklausomybę ginant

Ats.plk. ARŪNAS DUDAVIČIUS

Pranešimas, skaitytas minint paskutinės okupacijos aukos, Aukščiausiosios tarybos – Atkuriamojo seimo gynėjo, kario savanorio Artūro Sakalausko žūties 20-ąsias metines

Pranešimas “1991 m. pučas Maskvoje, prisidėjęs prie atkurtos Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo, ir jo žlugimas”

Pranešimo turinys

1. 1991 metų rugpjūčio pučo įvykiai Rusijoje ir Lietuvoje. 2. Valstybės ir kariuomenės problematika po 20-ties metų. 3. Savanorio A. Sakalausko gyvenimo kelias ir atminimas po mirties.

Lietuvos likimą 1991 metais formavo ir lėmė du procesai: 1. Artėjantis diplomatinis Lietuvos nepriklausomybės pripažinimas; 2. Mėginimas

tam užkirsti kelią Lietuvoje ir visoje Sovietų Sąjungoje.

1991 m. rugpjūčio 19 d., kai Sovietų Sąjungos prezidentas M. Gorbačiovas atostogavo Kryme, Maskvoje buvo surengtas pučas. Pučo organizatoriai – G. Janajevs (SSRS viceprezidentas), D. Jazovas (SSRS gynybos ministeris), V. Pavlovas (SSRS Ministrų tarybos pirmininkas), B. Pugo (SSRS vidaus reikalų ministeris), Vl. Kriučkovas (SSRS valstybės saugumo komiteto pirmininkas) ir daugelis kitų – paskelbė, kad aukščiausiosios valdžios galios pereina į rankas minėtų asmenų, pasivadavusių Valstybiniu nepaprastosios padėties komitetu (toliau – VNPK; rusų kalba vadinamas GKČP).

SSRS Valstybinis nepaprastosios padėties komitetas, vadovaujamas SSRS viceprezidento G. Janajevs, nušalino M. Gorbačiovą (SSRS

prezidentą) nuo valdžios ir paskelbia nutarimą:

1. Išformuoti valdžios struktūras ir karines formuotes, neatitinkančias SSRS įstatymų;
2. Sustabdyti politinių partijų ir visuomeninių organizacijų, trukdančių “normalizuoti padėtį”, veiklą;
3. Uždrausti rengti mitingus;
4. Armijai pradėti kontroliuoti masines informavimo priemones.

Pagal Rusijos istorikę dr. Iriną Pavlovą, Sočyje atostogaujantį SSRS prezidentą M. Gorbačiovą prieš pat pučą aplankė keletas VNPK narių. Pasak M. Gorbačiovo padėjėjo V. Bolodino, SSRS prezidentas atvykusiems neprieštaravo: “Tiek to, veikite”. Susidaro įspūdis, kad SSRS prezidentas ir VNPK nariai veikė sutartinai.

Nukelta į 4-ą psl.

Šiame numeryje

Trumpi pasakojimai – 2 psl.

Lietuvos prezidentė Europoje – 3 psl.

Europa be teisingumo – Europa be ateities – 5,10 psl.

Suaugusiųjų mokymo centras – 8 psl.

Žmonių likimai septyniose knygose – 9 psl.

Lietuviškas arabas – 11 psl.

Studentiška vasara mokslo laboratorijoje – 13 psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija “Žiburiai”

Redakcija: red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Metinė prenumerata:
\$80 – reguliari (paprastu paštu) • \$130 – reg. (1 klasės paštu)
\$100 – rėmėjo (paprastu paštu) • \$150 – rėmėjo (1 klasės paštu)
Oro paštu į užjūrius – \$180, paprastu paštu – \$100 (Kan. dol.)
JAV: \$100 – reguliari, \$120 – rėmėjo • \$160 – 1 klasės paštu
JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

“TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI” (THE LIGHTS OF HOMELAND) LITHUANIAN WEEKLY

Publisher: Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society “Žiburiai”, Inc.
Annual subscriptions: *In Canada* – regular (Publications Mail) – \$80, reg. (Lettermail) – \$130; patron (Publ. Mail) – \$100, patron (Lettermail) – \$150.
Overseas – Airmail – \$180, Surface Mail – \$100 (in CDN funds). *USA* – reg. \$100, patron – \$120, Airmail – \$160. US subscriptions are payable in US funds.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news. We acknowledge the financial support of the Government of Canada through the Canadian Periodical Fund (CPF) for our publishing activities.

Vėliavos ir kunigai, dalyvavę Lietuvos kankiniams atminti iškilmėje Kanados kankinių šventovėje Midlande, ON, š.m. rugpjūčio 28 d. Iš k. Mišių patarnautojai, Anapilio parapijos kleb. kun. Vytautas Staškevičius, Hamiltono Aušros Vartų parapijos kleb. kun. Audrius Šarka, prel. Jonas Staškevičius ir Prisikėlimo parapijos kleb. kun. Juozapas Žukauskas, OFM
Ntr. K. Poškaus

Padėkime Šiauliuose pastatyti Pastoracinį centrą

Šiais metais vykdomas didelis projektas šalia Šiaulių arkikatedros. Statoma Šiaulių vyskupijos kurija ir pastoracinis centras. Šių metų pavasarį Šiauliuose buvo pašventintas keratinis centro akmuo, ir darbai su kiekviena diena rieda į prie-

Viršuje – Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis pristato visuomenei Pastoracinio centro viziją prie Šiaulių arkikatedros; apačioje – Šiaulių arkikatedra Ntrs. A. Januševičiaus

kį. Tai svarbus ir aktualus projektas – centras, kuriame galės rinktis šeimos, jaunimas, vyks katechizacija, rekolekcijos ir t.t. Tokio centro svarbą pajutęs, charizmatiškas ir energingas Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis ėmėsi iniciatyvos tai įgyvendinti.

Jis nuoširdžiai kreipiasi į visus Amerikoje ir Kanadoje gyvenančius lietuvius prašydamas, kiek kas gali prisidėti prie šio centro statybos, prisimindamas Viešpaties žodžius: “Iš tiesų sakau jums, kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausiųjų mano brolių, man padarėte” (Mt.25,40).

Visi lietuviai esame viena šeima, trokštanti vieni kitiems ištieti meilės ir gerumo ranką. Todėl ir šį projektą mes bendromis pastangomis galėsime įgyvendinti ir tuo prisidėti prie Lietuvos ateities.

Aukas siųsti: Šiaulių Pastoracinis centras, Taupa Lithuanian Credit Union, sąskaita 3878, 767 E 185th St Cleveland, OH 44119. Norintys daugiau informacijos rašykite elektroniniu laišku: ingrida.bublys@ibinternacionalinc.com. Inf.

Trumpi pasakojimai

VINCAS KOLYČIUS

Lietuvoje yra išleista dvylika mažų Bruno Ferrero knygelių. Kiekviena knygutė turi skirtingą titulą ir visose yra trumpų pasakojimų sielai. Tai mažytės išminties piliulės. Knygučių autorius Bruno Ferrero dirba religinės pedagogikos srityje ir yra įvairių auklėjamųjų knygų bei pasisekimo sulaukusios pasakojimų rinkinių serijos autorius. Štai keletas tų pasakojimų.

Gyvenimo prasmė

Profesorius, baigęs paskaitą tarė kaip paprastai: “Ar turite klausimų?” Vienas studentas paklausė: “Profesoriau, kokia yra gyvenimo prasmė?” Kai kurie, jau pakilę eiti, susijuokė. Profesorius skvarbiu žvilgsniu pažvelgė į studentą, norėdamas iš jo akių suprasti, ar šis kalba rimtai? Suprato, kad tai iš tiesų buvo rimtas klausimas ir pasakė: “Atsakysiu”. Iš kelnų kišenės išsitraukė piniginę, o iš jos išėmė mažytį apvalų veidrodėlį, ne ką didesnį už monetą. Tada prabilo: “Karo metais buvau vaikas. Vieną dieną gatvėje pamačiau sudužusį veidrodį. Pakėliau didžiausią šukę. Štai ji. Pradėjau su ja žaisti ir susižavėjau galimybė nukreipti šviesos spindulį į tamsius, saulės neapšviestus kampus, galias duobes,

slėptuves. Pasilaikiau tą veidrodžio šukę. Kai suaugau, supratau, kad tai nebuvo vien vaikiškas žaidimas, bet simbolis to, ką galėjau gyvenime nuveikti. Aš taip pat esu veidrodžio šukė, nors to veidrodžio matomo vaizdo ir nematau. Tačiau būdamas tas, kas esu, aš galiu siųsti šviesą-tiesą, supratingumą, pažinimą, gerumą, švelnumą į slapčiausias žmonių širdies kerteles ir kažkuriame iš jų kažką pakeisti. Galbūt kiti, tai pamatę, ir patys norės taip daryti. Man tai ir yra gyvenimo prasmė”.

Net ir pačioje mažiausioje balutėje gali atsispindėti dangus.

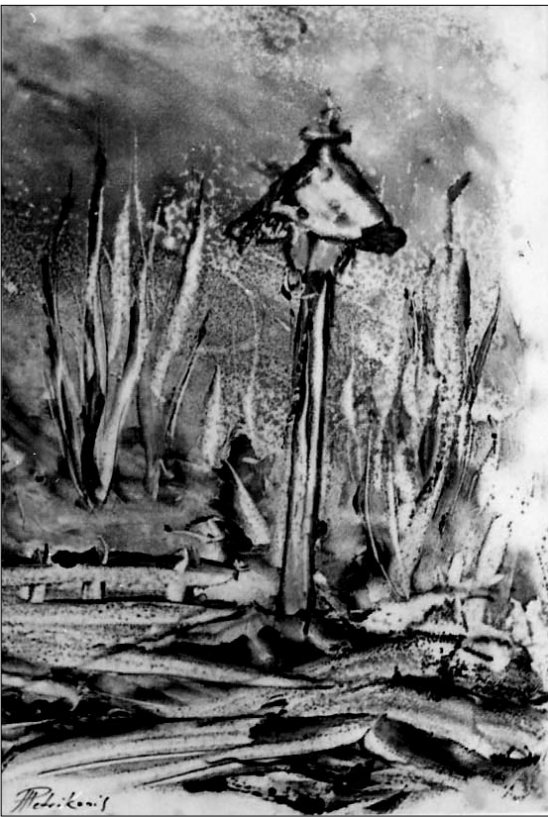
Pasakykite tai anksčiau!

Jis buvo tvirtas vyras, kalbėjo žemu balsu ir kartais elgėsi šiurkštokai. Ji buvo švelni ir trapi moteris. Juodu susituokė. Jis uždirbo pinigų, o ji prižiūrėjo namus ir rūpinosi vaikais. Šie užaugo, sukūrė šeimas ir paliko tėvų namus. Taip kaip dažniausia ir būna. Kai vaikai pasitraukė iš tėvų gyvenimo, moteris nustojo šypsotis, sublogo ir išblyško. Prarado apetitą ir galiausiai visai nebepakildavo iš lovos. Susirūpinęs vyras nugabeno ją į ligoninę. Moterį apžiūrėjo geri specialistai, tačiau niekas negalėjo nustatyti ligos. Kraipė galvas ir klausinėjo vieni kitų: “Na ir?” Atėjo dar vienas gydytojas. Pasivedęs vyrą į šalį tarė: “Man regis jūsų žmona paprasčiausiai prarado norą gyventi”. Nieko nesakęs vyriškis priėjo prie žmonos lovos ir paėmė ją už rankos. Jos ranka sugrubusiame vyro delne atrodė tokia gležnutė. Paskui savo žemu balsu ryžtingai tarė: “Tu nemirsi!”. “Kodėl?” – paklausė atsidususi žmona. “Nes man tavęs reikia” – tarė vyras. “Tai kodėl nesaiki to anksčiau?”. Nuo tos akimirkos moteris pradėjo sparčiai sveikti. Ir šiandien ji visiškai sveika. O gydytojai vis dar suka galvas, kokio liga ji sirgo ir kokie vaistai ją taip greitai išgydė.

Niekada nelauk rytdienos, kad kam nors pasakytum, jog myli.

Atgręžti sielą į saulę

Naujojoje Gvinėjoje dirbęs misionierius pastebėjo, kad vienas iš naujųjų krikščionių, temperamentingas genties vadas, po kiekvienų Mišių prisiartinavo prie altoriaus ir nuogas iki pusės ilgai stovėdavo priešais tabernakulį – tiesus tarsi palmė. Tai buvo paprastas žmogus, kuris net nemokėjo skaityti Biblijos. Misionierių pagavo smalsumas ir vieną dieną neištvėręs paklausė, ką tas žmogus veikia priešais tabernakulį, sustingęs tyloje. Genties vadas juokdamasis atsakė: “Laikau savo sielą atgręžęs į saulę”.

KOPLYTĖLĖ

Dail. A. Petrikonis

Lietuvos prezidentė Europoje

Rugpjūčio pabaigoje Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė su darbo vizitu lankėsi Vokietijoje. Magdeburgo katedroje vykusiose iškilmėse Vokietijos kanclerei Angelai Merkel už pastangas suvienyti Europos valstybes ir Europos atminties saugojimą buvo įteiktas Šv. Romos imperatoriaus Otono ordinas. Lietuvos prezidentė, vienintelė iš užsienio valstybių vadovų, buvo pakviesta pasakyti sveikinimo kalbą šiose iškilmėse.

Kita išvykos dalis buvo skirta valstybiniam vizitui Islandijoje. Šios kelionės metu buvo paminėta neeilinė sukaktis. Islandija – pirmoji užsienio valstybė, prieš 20 metų pripažinusi Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimą, suartindama dvi gana nutolusias ir ligi to laiko mažai pažįstamas valstybes. Prezidentė padėkojo Islandijos vyriausybei ir žmonėms už paramą Lietuvai pačiu sunkiausiu metu. Dabar Lietuvą ir Islandiją jungia draugystės ir bendradarbiavimo ryšiai.

Šioje saloje yra veikli lietuvių bendruomenė. Prezidentės apsilankymo dienomis Islandijoje buvo atidaryta Lietuvos dailininko M.K. Čiurlionio darbų paroda, koncertavo pianistė Mūza Rubackytė.

Ntrs. (Dž.G. Barysaitės) ir informacija iš LR seimo tinklalapio

Vokietijos kanclerė Angela Merkel ir Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė susitikime Magdeburge

Lietuvos prezidentę Dalią Grybauskaitę pasitinka prezidentas Olafur Ragnar Grimsson

Islandijos lietuvių bendruomenė turėjo progos susitikti su Lietuvos prezidentė

Atminties dokumentika

STEPONAS MILTENIS

Kas tie “veikėjai?”

Socializmą kurti ne taip lengva. Juo labiau, kad kaimo valstiečiai – “nesusipratę elementai”. Tad į vadovaujančius postus buvo iškelti tokie, kurie turėjo kumščio jėgą, sugebėjo garsiai rėkti ir “matais” svaidytis. Kiek prisimenu ir kiek teko girdėti iš mano vaikystės vyresniosios kartos žmonių, visi jie nemėgo rimto darbo, buvo dideli tinginiai ir alkoholikai. Vienas iš tokių, kaip jau minėjau, buvo Židikų (10 kilometrų nuo Girdenių kaimo) MTS partorgas Kostas Stasiulis. Vyresnioji karta dar ir šiandien mena jo “atsidavimą” komunizmui.

Kitas girdeniškis – Antanas Šeputa – irgi buvo ne mažesnis fanatikas. Tiesa, jis ne taip dažnai svaidydavosi “matais” ir trankydavosi kumščiais, bet vis, kartodamas “jau ten, jau ten, kaip sakant”, negailėstingai kovojo su savo kaimynais “buožėmis”. Vienas iš tokių “veikėjų” buvo ir kuprelis Jonas Tautvydas, gyvenęs gretimame Milvydžių kaime ir dirbęs Kalvaičių apylinkės (tada Girdeniai priklausė Kal-

vaičių apylinkei) sekretoriumi. Mėgo jis “burnelę išmesti”, o “apsinešęs” kitus buožėmis apšaukdavo, kartais ir revolverį po nosimi pakišdavo...

Neigiami vietinės vyresniosios kartos gyventojų atsiliepimai apie Ylakių valsčiaus partorgę Rozaliją Jakštienę, Ylakių invalidų namų direktorių Juozą Taurinską, kurį laiką Kalvaičių apylinkės pirmininku dirbusį Liudą Intą, Girdenių (“Veretupio”) pirmąjį kolchozo pirmininką Zėnoną Stasiulį, visų kažkodėl Šibiu vadinamą, apie sribus Praną Dapšauską ir Adomą Bulvidą, ūa vadinamą, nes įsiutęs imdavo šaukti “ūa”. Vėliau abu, likvidavus sribų, dirbusius kolchozo lauksargiais, apie sribą Joną Skarą, vėliau buvusiu kolchozo lėptpjūvės vedėju...

Ylakiškiai (taip pat ir girdeniškiai, kurie vėliau buvo prijungti prie Ylakių kolchozo, pavadinto “Lenino keliu”) puikiai mena savo pirmininką Stasį Čiaupą, kuris be “matų” dažnai ir rimbą, nuolatos su savimi nešiojamą, panaudodavo. Nevengdavo pagrasinti ir pistoletu, jei matydavo, kad rimbąs neveiksmingas arba

pats bijodavo gauti atkirtį.

Keletą metų “Lenino keliu” kolchozui vadovavo ir Juozo Grigalavičiaus knygelėje *Kai Lietuvoje šeiminkavo stalinistai* aprašytas, Antano Sniečkaus nuolat globotas, Mykolas Mažeika. Berods, pirmininku jis išbuvo iki penkiasdešimt devintųjų ar šešiasdešimtųjų metų... Prisimenu, kartą sėdime miestelyje ant suoliuko būrelis žmonių (aš jau jaunikaitis buvau). Su mumis buvo ir Mažeika. Neprisimenu, kaip kalba pakrypo apie laikrodžius, bet gerai pamenu, kaip Mažeika didžiudamasis parodė savo rankinį laikrodį, automatiškai užsivedantį ir pasakė:

– Šitą laikrodį nusegiau nuo nušauto fricų karininko...

Taigi tiems viešpačiams viskas buvo galima – net ir žuvusį apvogti...

Arba... Su koku entuziazmu Gegužės 1-osios demonstracijai ruošdavosi Ylakių valsčiaus partorgę Rozaliją Jakštienę, Ylakių invalidų namų direktorius Juozas Taurinskas, Ubagų Juze vadinamas, kolchozo pirmininkas Stasys Čiaupa ir kiti “veikėjai”.

Nukelta į 14-tą psl.

SAVAITĖ LIETUVOJE

Vizitas Islandijoje

Baigusi darbo vizitą Vokietijoje, Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė trijų dienų valstybiniu vizitu lankėsi Islandijoje, minint diplomatinių santykių tarp šių valstybių atkūrimo 20-metį. Susitikimuose su Islandijos prezidentu Olafur Ragnar Grimsson, premjere Johanna Sigurdardottir ir seimo pirmininke Asta R. Johannesdottir aptarti dvišaliai klausimai, Šiaurės ir Baltijos valstybių bendradarbiavimo stiprinimas, Islandijos eurointegracijos procesas, NATO klausimai.

Vizito metu prezidentė taip pat dalyvavo apskritojo stalo diskusijoje su Brifrost universiteto akademine bendruomene narystės ES tema, atidarė M.K. Čiurlionio darbų parodą, taip pat apsilankė dviejose Islandijos geoterminėse elektrinėse.

Elektrinių pavojus

Premjeras Andrius Kubilius ir aplinkos ministeris Gediminas Kazlauskas, rugsėjo 1 d. susitikę su Europos komisijos nare Connie Hedegaard, atsakinga už veiksmus klimato srityje, išsakė Lietuvos nuogastavimus dėl Gudijoje ir Rusijos Karaliaučiaus srityje planuojamų statyti atominių elektrinių.

Apie tai kalbėta ir aplinkos ministerio susitikime su C. Hedegaard. Jis užsiminė, kad Gudijoje planuojamą statyti elektrinį reaktorių ketinama aušinti Neries vandeniui – o tai gali būti labai pavojinga Vilniui ir Lietuvai. C. Hedegaard sakė, kad Europos komisijai žinoma Lietuvos pozicija, tačiau energetikos klausimų ji tiesiogiai negloboja, nekomentavo.

Ryšiai su Lenkija

Lietuvos ambasadoje Varšuvoje rugpjūčio 31 d. minint diplomatinių santykių atkūrimo 20-metį, Lietuvos atstovai teigė tikintys bendros partnerystės plėtojimu, tuo tarpu Lenkijos pusė kalbėjo apie šalis skiriančias neišspręstas problemas. Raštu sveikino užsienio reikalų ministeris Audronius Ažubalis, susirinkusius pasveikino ir Lenkijos užsienio reikalų viceministerė Grazyna Bernatowicz.

Pastaruoju metu viešajame Lietuvos ir Lenkijos dialoge daug dėmesio skiriama tautinių mažumų teisių klausimams. Šiuo klausimu dažnai pasisako Lietuvos lenkų bendrijai atstovaujantys politikai. Lietuvos lenkai mini jiems kylančias švietimo ir vietovardžių rašymo problemas.

Geriausios sąlygos

Lietuvoje gyvenantys lenkai turi geresnes sąlygas

siekti išsilavinimo gimtąja kalba nei bet kurioje kitoje pasaulio šalyje už Lenkijos ribų, todėl vietos protesto veiklos stebina, rugpjūčio 31 d. pareiškė premjeras Andrius Kubilius. Jis pabrėžė, kad dalykų dėstymas valstybine lietuvių kalba plečiamas atsižvelgiant į praktiką Europoje, įskaitant Lenkiją, kur tautinių mažumų atstovai dalį dalykų taip pat moko lenkiškai. “Lietuva yra vienintelė valstybė pasaulyje, kur lenkai už Lenkijos ribų turi švietimą (lenkų kalba) nuo darželio iki universiteto”, sakė premjeras. A. Kubilius atkreipė dėmesį, kad Lietuvoje gyvena 200,000 lenkų; , už Lenkijos ribų yra 160 mokyklų, kuriose mokoma lenkiškai, o Lietuvoje iš tų 160 mokyklų yra 100. Jo teigimu, Lietuva ir toliau sudarys geras sąlygas tautinių mažumų švietimui. Jis priminė, kad mokinio krepšelis tautinių mažumų mokyklose numatomas 21% didesnis nei lietuviškose mokyklose.

Protestas Vilniuje

Rugsėjo 2 d. protestuoti prieš permainas tautinių mažumų švietimo srityje susirinko apie 600 žmonių. Daugumą susirinkime sudarė lenkiškų mokyklų moksleiviai, taip pat dalyvavo jų tėvai bei Lietuvos lenkų politikai. Seimo narys, Lietuvos lenkų rinkimų akcijos Leonardas Talmontas aiškino, jog siekiama, kad būtų atšauktas liepą įsigaliojęs naujos redakcijos Švietimo įstatymas, kuris esą diskriminuojantis. Jo teigimu, mažėjant mokinių skaičiui ir prireikus uždaryti mokyklą, bus pasirinkta ne lietuviška, o lenkiška.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė susirinkimo išvakarėse pabrėžė, kad Lietuva sudaro vieną iš geriausių sąlygų pasaulyje tautinėms mažumoms mokytis gimtąja kalba. Švietimo ir mokslo ministeris Gintaras Steponavičius tvirtino, kad už tokių protestų slypi lenkų politikai, siekiantys savų tikslų.

Lietuvos pareigūnai pabrėžia, kad įstatymo pakeitimas tiesiog artėjama prie Europos standartų – vidutiniškai Europoje tautinių mažumų mokyklose 60% programų dėstoma tautinės mažumos kalba, o 40% programų valstybine kalba. Lenkiškose mokyklose iki šiol lenkiškai buvo dėstoma apie 90% pamokų. Be to, naujasis įstatymas yra analogiškas Lenkijoje jau daug metų galiojančioms nuostatoms, kur lietuviai taip pat laiko vienodą egzaminą ir kai kurių dalykų mokosi lenkų kalba. **BNS inf.**

Karinė veikla nepriklausomybę ginant

Atkelta iš 1-o psl.

Visai neseniai Švedijos užsienio reikalų ministerija padarė pranešimą (išslaptino apie 400 p. diplomatinį pareigūnų laiškų) apie 1989-1991 m. padėtį Sovietų Sąjungoje. Pranešimo esmė:

1. Realus pilietinio karo Sovietų Sąjungoje pavojus, įėjus prasidės pučas;
2. SSRS sužlugdys dėl Baltijos valstybių pasipriešinimo;
3. SSRS VNPK neturėjo Rusijos gyventojų daugumos pritarimo.

Kas tuo metu vyksta Lietuvoje?

- a) Pabaltijo karinės apygardos vadovybė raštu pareikalauja nuginkluoti Krašto apsaugos departamento (toliau – KAD), Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos (toliau – SKAT), Šaulių sąjungos struktūras;
- b) Parlamente susirenka Laikinoji vadovybė (V. Landsbergis, V. Zabarauskas, M. Laurinkus, A. Čepaitis, Z. Vaišvila, S. Morkūnas, G. Vagnorius, A. Butkevičius) apsvarstyti susidariusios situacijos ir būsimų veiksmų;
- c) Lietuvos radijas transliuoja gyventojams perspėjimą dėl karinės diktatūros grėsmės;
- d) sovietų kariškiai užima Kauno radijo ir televizijos redakciją, Sitkūnų radijo stotį ir Vilniaus valstybinį telefono ir telegrafo centrą;
- e) sovietų kariškiai vykdo provokacijas pasienyje – į Panemunės praleidžiamąjį kontrolės punktą (PKP) atvykę

Rusijos kareiviai grasino pasieniečiams, turintiems ginklų, kad juos sušaudys; į Kalvarijų pasienio užkardą (PU) atvykę Rusijos kariškiai pareikalavo Lietuvos pasieniečių pasitraukti ir t. t.;

f) Lietuvos respublikos Aukščiausioji taryba (AT) priėmė du nutarimus: “Dėl perversmo Sovietų Sąjungoje padarinių Lietuvos respublikai (LR)” ir “Dėl pasirengimo politiniam streikui”;

g) priimamas Vyriausybės nutarimas dėl Lietuvos respublikos Vyriausybės veiklos ypatingomis sąlygomis;

h) KAD generalinis direktorius A. Butkevičius 1991 m. rugpjūčio 19 d. išleidžia įsakymą Nr. 160 “Dėl KAD padalinių veiksmų ypatingos situacijos metu” (pirmame punkte įsakoma SKAT, KAD Mokomajam junginiui, Pasienio apsaugos tarnybai ginklų ginti LR AT ir Vyriausybės rūmus); i) sustiprinta Parlamento apsauga;

j) KAD padalinių vadai gavo konkrečias užduotis, susijusias su karių mobilizavimu Parlamento gynybai;

k) 1991 m. rugpjūčio 21 d. sovietų armijos kariškiai įvykdo provokaciją prie Lietuvos Respublikos AT 1-ojo apsaugos posto. Susišaudymo metu tarp sovietų kariškių ir savanorių žūsta Artūras Sakalauskas, dar 11 savanorių (J. Alyta, L. Kaladė, A. Mickevičius, I. Kvedaravičius, A. Pėstininkas, D. Joneikis, S. Tulevičius, A. Navickas, A. Antanaitis, A. Buivydas, A. Gerulis) sužeidžiami;

l) KAD pasiuntė į Maskvą

Laisvės gynėjų dieną 2006 m. sausio 13 gėlės žuvusiems už tėvynę Ntr. iš leidinio *Trimitas*

lietuvių instruktorius padėti rusams ir nuvežė 1000 baltai mėlynai raudonų Rusijos vėliavų.

SKAT rinktinių vadai gavo konkrečias užduotis:

1. Suformuoti būrį savanorių Parlamentui ginti;
2. Palikti įkurtus štabus, paslėpti asmens bylas, ginklus ir kitą turtą;
3. Organizuoti ryšį su SKAT'o štabu, stebėti karinius dalinius;
4. Nenakvoti namuose, evakuoti savo šeimas į saugesnes vietas;
5. Per pirmąjį priešo puolimą stengtis išsaugoti savo karius, užmegzti ryšį tarp rinktinės padalinių, organizuoti pilietinio pasipriešinimo akcijas ir partizanų karą Lietuvoje.

SKAT Alytaus rinktinės būrys savanorių, 1991 m. rugpjūčio 19 d. išvykęs į Vilnių ginti Lietuvos respublikos Parlamento: būrio vadas – Modestas Žaliauskas, Vytas Meškeliūnas, Žilvinas Jakubauskas, Virgis Rafanavičius, Alfredas Muliuolis, Igoris Kvedaravičius, Artūras Sakalauskas, Rimas Jarašiūnas, Giedrius Navickas, Rimas Mikalajūnas, Rimas Miliauskas,

Remigijus Bruklis, Petras Bruklis, Rytis Bulonas, Valdas Baciūška.

Kas tuo metu vyksta Maskvoje?

1. Maskvoje įvesta komendanto valanda, perversmininkų sutelktos KGB specialiosios pajėgos, grupės Alfa, Maskvos OMON'o, vidaus kariuomenės ir kiti daliniai.
2. Pučistams ryžtingai pasipriešino Rusijos Tarybų federacinės socialistinės respublikos (toliau – RTFSR) prezidentas B. Jelcinas, kuris išleido įsaką, smerkiantį minėtus veiksmus. Visa tai buvo įvardyta kaip valstybės perversmas.
3. Maskvos ir aplinkinių regionų gyventojai stato barikadas aplink Rusijos Parlamentą.
4. Ištikimiausia Rusijos kariuomenės dalis pereina į B. Jelcino šalininkų pusę, perversmininkai veikia neryžtingai ir pralaimi.

RTFSR Prezidento B. Jelcino įsako ištrauka

“Pabandyta įvykdyti valstybinį perversmą, nušalintas nuo pareigų SSRS Prezidentas M. Gorbačiovas, kuris yra Sovietų Sąjungos ginkluo-

tųjų pajėgų vadas. Sudarytas antikonstitucinis valstybinis nepaprastosios padėties komitetas, kurio vadovas – G. Janajevas.

Susidarius ypatingai situacijai nutarta: iki SSRS deputatų suvažiavimo sušaukimo visi Sovietų Sąjungos vykdamosios valdžios organai, įskaitant Valstybės saugumo komitetą, Vidaus reikalų ir gynybos ministeriją, esantys RTFSR teritorijoje, pereina tiesioginiam Rusijos prezidento pavaldumui”.

Žlugus komunistiniam pučui Maskvoje, Lietuvos nepriklausoma valstybė tapo realybe. Lietuvos respublikos valdžia perėmė visas krašto valstybines užduotis ir ėmėsi aktyvių veiksmų, įtvirtinant valstybės vientisumą. Iš buvusių SSRS komisariatų ir Lietuvos komunistų partijos (LKP) SSKP platformos perėmė turtą ir ėmėsi veiksmų pažaboti autonomininkus Vilniaus, Šalčininkų rajonuose bei Ignalinos rajono Sniečkaus gyvenvietėje. Lietuvos respublikos Aukščiausioji taryba 1991 m. rugsėjo 4 d. priėmė nutarimą “Dėl Šalčininkų rajono ir Ignalinos rajono Sniečkaus gyvenvietės tarybų paleidimo”, o 1991 m. rugsėjo 12 d. priėmė nutarimą “Dėl tiesioginio valdymo įvedimo Vilniaus ir Šalčininkų rajonuose ir Ignalinos rajono Sniečkaus gyvenvietėje”. Prasidėjo visuotinis Lietuvos respublikos nepriklausomybės pripažinimas – iki 1992 m. sausio 1 d. Lietuvos nepriklausomybę pripažino 94 valstybės. 1991 m. spalio mėnesį Baltijos valstybių taryba, susirinkusi Vilniuje, suformavo naują uždavinį – išvesti Sovietų Sąjungos kariuomenę, kaip okupacinę, užsibuvusią nuo 1944 metų.

Apibendrinimas

Paskelbus nepriklausomybę ir prasidėjus Sovietų Sąjungos agresijai, nepriklausomai Lietuvos valstybei ir krašto apsaugos sistemai reikėjo kovotojų, žmonių, gebančių efektyviai veikti vien savo iniciatyva, kelti sau uždavinius ir juos realizuoti kovinėje situacijoje, vadų, gebančių mobilizuoti ir vesti paskui save aplinkinius. Tuo metu Lietuva turėjo tokių žmonių. Kyla klausimas: ar jų turi dabar?

(Bus daugiau)

Lietuvos krašto apsaugos savanoriai 15 metų veiklos minėjimo iškilmėje 2006 m. sausio 17 d. Ntr. iš leidinio *Trimitas*

Draugystė ir tiesa

Lenkijos intelektualai apie santykius

Gegužės pabaigoje Lenkijos intelektualų grupė kreipėsi į užsienio reikalų ministerį Radosławą Sikorskį ragindami taisyti pašlijusius kaimynių santykius ir “pradėti veiksmingą tarpusavio dialogą, paremtą supratimo ir pagarbos dvasia”. Tačiau dabar dar gausesnė akademinė grupė viešai prašo, kad ministeris užkirstų kelią lenkų tautinės mažumos engimui. Intelektualų laišką, pasirašytą kelių dešimčių Varšuvos bei Lodzės universitetų dėstytojų, paskelbė dienraštis *Rzeczpospolita*. R. Sikorskiui adresuotame laiške rašoma: “Nepaprastai liūdėdami stebime lenkų diskriminaciją Vilniaus krašte ir su didžiuliu optimizmu priimame Užsienio reikalų ministerijos veiksmus ginant mūsų tautiečius. Tikimės, kad jie bus pakankami, kad ilgam pagerintų lenkų gyvenimą Lietuvoje”.

Nors Lenkijos profesoriai pripažįsta gerų Lietuvos ir Lenkijos santykių svarbą, tačiau pabrėžia, esą Lietuvai vardan šios bičiulystės nuolaidžiauti neverta. “Lietuvos ir Lenkijos draugystė praeityje ir, kaip to norėtume, ateityje mums turi neikainojamą vertę. Tačiau esame įsitikinę, kad tą draugystę galima pasiekti remiantis tik tiesa”, – teigia lenkų intelektualai. R. Sikorskį jie ragina atvirai ir griežtai spausti Lietuvą lenkų tautinės mažumos klausimais – esą tai vienintelis būdas pasiekti, kad dvi tautos pagaliau viena kitą suprastų. “Tik solidžiu kursu pakreipti Lietuvos ir Lenkijos santykiai gali ištverti įvairias prieštaras ir prisidėti kuriant bendrą Europą be šovinizmo ir konfliktų, kurie praeityje ją taip nualino”, – apibendrina lenkų akademikai. Pats lenkų užsienio reikalų ministeris ne sykį pylė alyvos į tautų nesantaikos laužą. Pirmiausia jis viešai pareiškė nemaną, kad Lenkija prieškariniu buvo okupavusi Vilnių. Vėliau Lenkijos diplomatijos vadovas iškėlė savotišką ultimatumą – esą jis nekels kojos į Lietuvą, kol nebus išspręstos lenkų tautinę mažumą kamuojančios problemos. *XXI amžius*

Europa be teisingumo – Europa be ateities

ELENA DEKAMINAVIČIENĖ

Perskaičiau prof. Onos Voverienės knygą *Antikomunizmas* (Socialinė – politinė publicistika 1998-2008) V, 2010, p. 495.

Pirmą kartą perskaičius padėjau – nesu politikė. Tačiau ta knyga persekiojo mane kaip priekaištas, kaip sąžinės kirminas, kaip dūris į paširdžius. Todėl vėl ėmiau knygą, skaičiau, svarsčiau ir krūpčiojau. Krūpčiojau nuo žiaurumo, kurį patyrė Lietuvos žmonės, intelektualai, valstiečiai, vaikai, tėvai – niekuo nekalti žmonės. Knygoje 6 dalys: 1. Antikomunizmo ištakos – rusų bolševikinė Spalio revoliucija. 2. Antikomunizmo istorija Lietuvoje. 3. Antikomunizmas Lietuvoje atkūrus Nepriklausomybę. Stebėjimas ir suvokimas. 4. Ketvirtoji antikomunistinė rezistencija. Viešumas. Atminties gaivinimas. 5. Antikomunizmo teorijos plėtra Nepriklausomoje Lietuvoje. 6. Europa be teisingumo – Europa be ateities.

Pirmaisiais nepriklausomybės metais Lietuvą užplūdo knygos: poezija, publicistika, atsiminimai. Tartum trūkus dideliui išopėjusiam pūliniui, atsivėrė žaizdos, kurios kartu su nešvarumais, pūliniais, sukrešėjusiu krauju tekėjo tremtinių skausmas, prisiminimai, bado šmėklos ir speigo sužaloti išsekinti ir ilgai slėpę giliai širdyse savo nuoskaudą, pažeminimą ir orumą tremtiniai rašė eilėraščius, atsiminimus, publicistiką, spausdino knygas. Po to nauja banga literatūroje – seksas, brutali meilė, sukčių apsimetėlių, vagių išaukštinimas. Dar nauja banga – “žvaigždžių” dienoraščiai, poezija, gyvenimo istorijos.

“Antikomunizmo teorijos pagrindinis tikslas – atskleisti jos pagrindinio tyrimo objekto komunizmo ideologijos esmę, jos būdingiausius bruožus ir vaidmenį visuomenės ir valstybės gyvenime, parodyti komunistų partijos lietuvių tautos genocido vykdytojos tikrąjį veidą, perspėti naująsias žmonijos kartas, kad pasaulyje nėra didesnio blogio už komunizmą. Lietuvių tauta tam veiksmui turi moralinę teisę, nes ji labiausiai nukentėjo nuo okupacinio komunistinio režimo, prarado dėl jo vykdyto tautos genocido 34% Lietuvos gyventojų, o dėl dvasinio genocido – dar dvigubai daugiau” (O. Voverienė. *Antikomunizmas*. V. 2010, p. 10.)

Antikomunizmo tema parašytų knygų šiandien dar galima suskaičiuoti ant pirštų. Deja, tokia tema parašytos knygos dažniausia būna neskelbiamos arba neskaitomos. Juk tai ne meilės romanas, detektyvas arba *Daktaro istorija*. Šiose knygos faktai, skaičiai, tiesa nužudytųjų, išniekintų, nukankintų vardai, skausmas, kaltinimai ir nekalto kraujo išlieto visame pasaulyje prašymai išaiškinti, nuteisti, įvardinti tuos, kurie buvo “aktyvūs” ir “paklusnūs”. Kadangi ne visi laikraščiai sutiko spausdinti tuos straipsnius, todėl surinkta medžiaga gulė į knygos puslapius, kad galėtų pasiekti skaitytoją.

Profesorė rašo: “Mano ginklas – žodis ir plunksna. Kol jis nebuvo užgniaužtas, stenėjusi belstis į mano Tautos sąžinę, atmerkti jos giliai įmigusias raudonmiegiu, akis. Bet kuri tiesa pirmiausia prasideda nuo jausmo. Savo tiesos nepripiliš į galvas, neprimesi iš šalies. Žmogus pats ją turi atrasti atsirinkti iš daugybės tariamų tiesų. Jų turi būti įvairovė: o emocijos tikslas ir yra pažadinti jausmą... ir protą, paskatinti jį ieškoti tiesos. Todėl šiai knygai ir pasirinkau edukacinį socialinės – politinės publicistikos sandūroje su mokslinė literatūra žanrą”.

Naivu būtų tikėti, kad ši knyga bus graibstoma, kad ją rekomenduos perskaityti universiteto dėstytojai, ruošiantys politologus, todėl manau, nors ši knyga ne pirmoji Lietuvoje, bet paskatins jaunuosius būsimus politologus pavartyti, perskaityti ir susimąstyti... O mąstyti yra apie ką, juolab kad antikomunizmo tema rašė publicistas politologas Vilius Bražėnas, istorikas, publicistas, mokslininkas Arvydas Anušauskas.

Rusijos rašytoja Zoja Krachmalnikova bene pirmoji pabandė aiškintis komunizmo esmę ir jos įtaką ruso dvasios būklei. “Baisiausia – teigia rašytoja, – kad nuo pat pirmųjų komunistų partijos dienų jos vadai genialiai suprato, kad svarbiausia – sukurti mąstymo modelį, pateisinantį visus komunistų nusikaltimus, sukurti naują “sąžinę” ir jos pamatą dedant smerdiakovišką logiką – viskas leidžiama, kas padeda partijai”.

Onos Voverienės knygos *Antikomunizmas* viršelis

Tai jie – lenininė partija

(1964.IV. 26)

Tai jie į liaudies dvasią smogė su dalba,

Į veidą spjovė tiesai ir žmonijai...

Tai jie, prabilę netiesos kalba,

Gražino vėl į tėviškę vergiją.

Tai jie neleido liaudžiai atsikvėpt

Pridusintai carinės tironijos,

Tai jie lyg alkana baisi dėlė

Taip daug kam prisisiurbę, apsiviję.

Tai jie viduramžius gyvena šiandien

Suklupę prieš scholastikos stabus

Tai jie sukūrė (o jie tam pribrendę)

Šedevrus blogio siekių nuostabius.

Tai jie įteisino vidur dienos šviesios

Juodos nakties bei džiunglių karaliją,

Pastatė sienas tarp žmonių minios,

Įkūrė melo ir klastos broliją.

(Autorius nežinomas. Algirdas Statkevičius-Klajūnas. *Balsas iš laisvės kapo*. Čikaga, 1984, p. 75).

Šis eilėraštis parašytas politinio tremtinio kalėjimo gulaguose. Knygos autorius rašo: “Visa šitai vyksta dabartinėje TSRS teritorijoje, rūpestingai apjuostoj neperžengiama sienų ir spygliuotų užtvartų, saugomų dieną ir naktį daugelio tūkstančių žaliakepurių KGB pasienio dalinių su šunimis ir kulkosvaidžiais, su helikopteriais ir radarais, su modernia elektronika, dažniausiai pirкта “laisvajame pasaulyje”, – kad tik kas nepabėgtų.... O 60 milijonų nukankintų aukų, kurių kaulai išmėtyti po visą Sovietiją? O kas dar pridės prie tos mirties buhalterijos dabar besikankinančių psichiatriinėse ligoninėse aukų skaičių, kas suskaičiuos kas valandą užgęstančias gyvybes urano kasyklose, švino urvuose, vario bei kalkių požeminėse “darbovietėse”? Kas nustatys kiek žūva dabar, XX š. “sovietų piliečių” nuolat valančių ir prižiūrinčių radiacijos įrengimuose mazgus ir išmetamuosius vamzdžius atominiuose povandeniniuose Sovietų laivuose?

Nukelta į 10-tą psl.

KANADOS ĮVYKIAI

Kardinolo netektis

Kanados katalikai atsišveikino su buvusiu Toronto arkivyskupu kardinolu Aloyšiumi Ambrozic, 81. Ilgameitis mūsų valstybės katalikų Bažnyčios vadovas mirė po sunkios ligos rugpjūčio 22 d. Visa jo gyvenimo veikla buvo skirta sielovadiniam darbui – 56 metus dirbant kunigu, vėliau 35 m. – vyskupu ir Toronto arkivyskupu. Popiežius Jonas Paulius II A. Ambrozic paskyrė kardinolu, vėliau dalyvavusiu konklavoje renkant dabartinį popiežių Benediktą XVI. Kardinolas A. Ambrozic buvo 9-uosiu Toronto arkivyskupu.

Kanados rytinės provincijos dar tvarko praūžusios audros Irene padarinius. Didžiausias liūtis ir vėjo gūsiai patyrė Kvebeko provincijos rytinė dalis ir Montrealio miestas. Nuo vėjo gūsių vyrėjo daugiaaukščių namų stiklai, išrauta daugybė medžių. Liūtys išardė kelius ir tiltus, yra pora žuvusių žmonių. Tūkstančiai gyventojų liko be elektros ir be susisiekimio. Tačiau kanadiečiams pasisekė: stiprus viesulas pakeliui nusilpo ir Kanados rytinės pakrantės pasiekė tik kaip tropinė audra, palikusi kaimyninėje JAV daugiau kaip 40 žuvusių ir nuostolių už \$10 bln.

NDP ir kanadiečiai dar gedi buvusio vadovo Jack Layton, kuris po sunkios ligos mirė rugpjūčio 23 d., tačiau politinis gyvenimas nesustoja. Pagal Jack Layton laišką išreikštą pasiūlymą, partijai kol kas vadovauja jo paskirta laikinoji vadovė Nycole Turmel. Tačiau į nuolatinio NDP partijos vadovo vietą jau ryškėja pretendentai. Vienas iš jų – dabartinis partijos pirmininkas Brian Topp, kiti – Peter Julian (Br. Kolumbija), Thomas Mulcair (Kvebekas).

Autodalių “Magna” verslovės vadovai paskelbė, kad jie skiria \$400 mln. elektromobilių kūrybai. Ontario provincijos vyriausybė 19-kai mokslo tyrimų projektų šioje srityje skiria \$48 mln. Mokslininkai ieškos būdų, kaip tobulinti elektrinius ir mišriuosius automobilius, tirs įvairius energijos šaltinius. Įgyvendinant šią programą bus sukurta 700 naujų ir išsaugota 1,300 darbo vietų Bramptone, Auroroj, Concord, St. Thomas (ON) miestuose.

Kalgario mieste šiemet tikimasi neįprasto naujagimių “derliaus”. Sveikatos tarnybos praneša, kad mieste 2011 m. turėtų gimti 18, 000 kūdikių. Tai geras ženklas senstančiai Kanadai. Sta-

tistikos tarnybos apžvalgoje pranešama, kad 2012 metais tik 3 kanadiečiai dirbs 1 pensininkui; permainos matomos – 1981 metais 6 dirbo vienam. Jau dabar pokario metais gimusios kartos kanadiečiai palieka darbo vietas. Mažėjant gimstamumui, nespėja užaugti pamaina išeinantiesiems į pensiją. Tad “Baby Boomers” darbo vietas turės užimti atvykėliai.

Vasaros pradžioje be įspėjimo atleisti informacijos apdorojimo verslovės IQT darbuotojai teismui pateikė grupinį \$30 mln. ieškinį šios verslovės savininkams. Daugiau kaip 1,200 darbuotojų buvo pasakyta kitą dieną neateiti į darbą, jiems neišmokėti atlyginimai ir išeitinės pašalpos. IQT – JAV verslovė, kilus finansiniams sunkumams, pasielgė savavališkai, nesilaikydama Kanados darbo įstatymų. Verslovė tikėjosi lengvatinėmis sąlygomis perkelti savo įstaigą į Nashville (Tenn., JAV), bet šio miesto savivaldybė, sužinojusi apie neetišką elgesį ir darbo įstatymų pažeidimus, atsisakė nuo būsimos sandorio su IQT.

Pagal vieną iš The Economist Intelligence apklausų Kanados miestai Vankuveris, Kalgaris ir Torontas pripažįstami patogiausiais gyventi miestais iš 140 lyginamų pasaulio miestų. Juos lenkia tik Melburnas (Australija) ir Viena (Austrija). Šioje apklausoje buvo lyginami miestai pagal politinį stabilumą, saugumą, susisiekimą tinklą, galimybę lavintis ir kt. Tačiau kitoje ankstesnėje apklausoje rezultatai ne tokie džiuginantys. Jie rodo, kad Toronte ir Montrealyje pragyvenimas kainuoja daug brangiau nei kituose miestuose. Torontas ir Montrealis pagal išlaidas pragyvenimui lenkia netgi Niujorką (JAV). Įvertinus 122 pirkinių ir buitinių paslaugų kainas, šiame sąrašo Torontas – 9-tas, Montrealis – 17, Niujorkas (JAV) – 14.

Praejusią savaitę du svarbūs įvykiai televizijos ryšių sistemoje. Kaip ir buvo planuota, Kanados televizija pereina prie visuotinio skaitmeninio vaizdo perdavimo. Tą pačią savaitę televizijos žiūrovai atsisveikino su ilgamečiu CTV žinių pranešėju, žurnalistu Lloyd Robertson. Nuo rugsėjo 1 d. jis, sulaukęs 77 metų, atsisveikino su žiūrovais, kuriems pranešinėjo pasaulio ir Kanados svarbiausius įvykius daugiau kaip 60 metų. L. Robertson – ilgiausiai dirbęs TV žinių pranešėjas Šiaurės Amerikoje. **SK**

MŪSŲ TĖVYNĖJE

ATIDARĖ ŽAIDYNES

Rugpjūčio 29 d. Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė Vilniuje kartu su Tarptautinės krepšinio federacijos Europos padalinio (“FIBA Europe”) prezidentu Olafur Rafnsson pasiskelbė oficialią Europos vyrų krepšinio čempionato pradžią. Prezidentės teigimu, Lietuvoje prasidėjo didžiausia Europos krepšinio šventė, kurios šalis laukė daugiau nei 70 metų. Lietuvoje vykstančiame Europos krepšinio čempionate pirmą kartą susirungs 24 šalių komandos. Lietuvos krepšininkams D. Grybauskaitė palinkėjo vienybės, drašos ir ryžto kovoti už Lietuvą iš visų jėgų ir visos širdies. “Tegul stipriausių Europos krepšinio komandų kovos būna uždegančios, o pergalės – garbingos!”, sakė Lietuvos vadovė. Europos vyrų krepšinio rungtynės Lietuvoje vyksta rugpjūčio 31 – rugsėjo 18 d.d.

NEDUOTI IŠMALDOS

Vilniaus savivaldybė rugpjūčio 31 d.pranešė atnaujinanti informacinį vają, kurio metu vilniečiai ir miesto svečiai raginami neduoti išmaldos jos prašantiems benamiams asmenims. Remdamasi socialinių reikalų specialistais, savivaldybė aiškina, jog kaip išmalda duoti gryniesi pinigai tik dar labiau didina socialinę atskirtį, nes dažniausiai jie panaudojami priklausomybėms tenkinti. Vajaus metu platinamos informacinės kortelės, kuriose nurodyta pagrindinių pagalbą teikiančių tarnybų ryšiai – nakvynės namų, vaiko teisių apsaugos skyriaus, nemokamo maitinimo, maudymosi ir kitas paslaugas teikiančių įmonių. Kortelės, atspausdintos lietuvių ir rusų kalbomis, jau platinamos reprezentacinių Vilniaus miesto gatvių viešbučiuose, restoranuose, kavinėse, Vilniaus miesto savivaldybėje, Socialinės paramos centre, seniūnijose, poliklinikose, Vilniaus miesto turizmo informacijos centruose ir policijos nuovadose. Mieste taip pat iškabinti ir plakatai lietuvių, rusų, anglų ir lenkų kalbomis, informuojantys apie būtiniausių įstaigų ir tarnybų ryšius.

PRIPAŽINTAS HERBARIUMAS

Rugpjūčio 30 d. Vilniaus universiteto (VU) herbariumo kolekcija įtraukta į UNESCO programos “Pasaulio atmintis” Lietuvos valstybinį registrą. Herbariume saugoma senojo Vilniaus universiteto herbariumo kolekcija buvo pripažin-

ta regioninės reikšmės dokumentinio paveldo objektu. Vilniaus universiteto herbariumas yra vienas seniausių Rytų Europos universitetų herbariumų, patenkantis į seniausių pasaulio herbariumų dešimtuką. Šios laboratorijos veiklos pradžia sutampa su botanikos mokslų Lietuvos aukštojoje mokykloje pradžia ir siejama su garsaus pasaulinio masto prancūzų mokslininko botaniko sistematiko Jean Emmanuel Gilibert atvykimu į Lietuvą. Senojo Vilniaus universiteto herbariumo kolekcija sukaupta pirmojoje XIX š. pusėje. Ją sudaro apie 15,000 herbariuminių lapų. Tai viena seniausių Rytų Europoje ir pati seniausia tokio tipo kolekcija Lietuvoje. Visi senojo VU herbariumo kolekcijos pavyzdžiai vertingi ir unikalūs, atskleidžiantys botanikos mokslo raidą XIX šimtmečiu Lietuvoje ir pasaulyje. Tokioje seniausioje Lietuvos herbariumo kolekcijoje kartu su pavyzdžiais saugomos ir originalios, garsių mokslininkų rankomis rašytos etiketės.

KRITO ORLAIVIS

Lietuvos karinių oro pajėgų lengvasis atakos naikintuvas L39 šalia Rėkyvos ežero nukrito rugpjūčio 30 d. po susidūrimo su Prancūzijos naikintuvu “Mirage” 2000C”, kuris Lietuvoje vykdė oro policijos misiją. Naikintuvas “Mirage 2000C” nusileido savo eiga, bet patyrė stabilizatoriaus pažeidimus. Lėktuvai susidūrė pratybų metu maždaug keturių kilometrų aukštyje. Rugsėjo 1 d. tęsiami Šiaulių rajone, šalia Rėkyvos ežero, sudužusio Lietuvos karinių oro pajėgų orlaivio L39 ZA “Albatross” nuolaužų iškėlimo darbai. Į Karinių oro pajėgų Aviacijos bazę Šiauliuose jau yra išgabenta trečdalis orlaivio nuolaužų, pranešė Krašto apsaugos ministerija. Trečią dieną vykdant nuolaužų iškėlimo darbuose dalyvavo apie pusšimtis Lietuvos kariuomenės Taikos meto užduočių operacinių pajėgų karių, jiems padeda Šiaulių priešgaisrinės gelbėjimo valdybos specialistai. Įvykio vietoje naudojama įvairi įranga, skirta vandens išsiurbimui, keltuvai, lynai objektų iškėlimui. Įvykio vietoje darbus toliau tęsia incidentą tirianti speciali komisija, yra apklausiami įvykio liudininkai. Vykdytą tyrimą yra bendraujama ir su NATO partneriais. Anot ministerijos pranešimo, tyrimą ir darbus apsunkina tai, kad lėktuvas nukrito į pelkėtą vietovę. **BNS inf.**

LIETUVIŲ TELKINIUIOSE

Praradimas ir dovanos

EDMUNDAS PETRAUSKAS

Laikui negailestingai stipria srove plaukiant, kasdienybės smiltimis dienas, savaites, metus dengiant, nesunku pamiršti, kas turėta, o turint, branginant, kas turima – ir tuo džiaugtis. Tai nebuvo nei bazilika, nei katedra. Tai buvo tik Kanados Londone mažos tikinčiųjų lietuvių katalikų bendruomenės, Šiluvos Marijos parapijos šventovė – viintelė tuo Šiluvos stebuklo vardu Šiaurės Amerikoje taip pavadinta. Ji gimė 1964-aisiais, mirė 2006. Amžius jaunas – tik 42.

Vyskupija Šiluvos Marijai aiškiai nenumatė ateities. Ją uždarė. Paskelbė pardavimui. Netikėtoms aplinkybėms įvykus, išsiliejus vandenims, pelėsiams apėmus apatinę puikią salę... nebuvo išeities – tik nugriauti, mažą sklypą parduoti. Pastatas nebuvo tik plikos sienos, grindys, lubos. Šventovė buvo moderniai dailiai įrengta, – neįtikimai įėjus vidun iš paprastos senolės išorės. Šventovė išpuošta – žavinti akis. Salė apačioje su gera scena, “terazzo” grindimis irgi ne tik paprastas pelėsinagas rūšys ir tik šokiams... Ir sukauptas didžiulis knygynas, ir dailus parodinis muziejus eilėje dailių stiklinių rakinamų spintų. Sienos puikavosi praeities ir dabarties dienų paveikslais.

1944-tų pabaigoj nuo Maskvos raudonųjų “išvaduo-tojų” pasitraukę laimingai dar iš Lietuvos, palikom visa kas turėta. Visa. Ir vėl iš naujo – praradus savo Kanados Londono Šiluvos Mariją, praradom visa, kas buvo joje. Visa tapo išbarstyta. Ir gausus knygynas, ir muziejus-archyvas. Ir visi papuošalai ir paveikslai, ir kokie bebūtų mūsų dienų “dokumentiniai” parodymai. Visa prarasta. Vėl iš naujo... Ir muziejaus-archyvo kruopštaus prižiūrėtojo rūpestingai sukatologuoti paro-

diniai rinkiniai, ir apie per tūkstantinę lietuviškų knygų...

Suirutėje dingo dauguma rakinamos spintos žymesnių gintaro papuošalų. Niekas jų ir neieškojo praradus šventovės pastatą. Be abejonės, iš gilaus didesnės asmeninės nekties patyrimų, gal. Kai kas, tačiau, iš svarbesnių, žymių papuošalų rūpestingų asmenų išsaugota ir laimei, rastas tam likusiam “turtui” stogas, ap-

lijoje sukurta pagrindinio altoriaus klasinė Marijos su Kūdikiu didelė statula iškeliavo į Kennebunkport, JAV. Aukštinė altorinė monstrancija (su ilgoka, savo įdomia istorija) – į Toronto “Labdaros” slaugos namų koplyčią (ten reikalinga). Ir visa labai kilnu. Bet kas bežinos, kad tai “dovanos” iš negandų aptiktos Kanados Londono Šiluvos Marijos šventovės? Dovanos leng-

Vienas iš vitražų buvusioje Londono Šiluvos Marijos parapijos šventovėje

sauga-patalpa. Bet “ne ant visados” – tik laikinai... Kaip ilgai.

Iškyla naujas rūpestis – ką su parinktu likusiu žymiu rinkiniu daryti? Palikti sandėlio tamsoj, drėgmėje? Nenorint-norint susidurta su kaktą duriančia realybe. Atiduoti, “dovanoti” kitiems! Kitiems tuo besidomintiems, reikalingiems. Pirkti gi niekas greitai nepirks. Kokia gi kaina? Ita-

vai priimamos, bet buvo sunkiai įsigijamos... Ar pasiliks pripažintos kaip “dovanos” ir iš kur? Kol kas nežinoma man, kad bet kas būtų bent padėkojęs... neminint apie bet kokią pažymėjimą naujuose namuose, iš kur ir kokiomis aplinkybėmis dovana... atvyko.

ROYAL LE PAGE

Namą ar butą perkant, parduodant Jums sąžiningai patarnaus ir patars

DAIVA DALINDA
B.A. broker

Įstaigos – **416-236-1871**
Namų – **416-763-7297**

Tinklapis: **www.dalindateam.com**

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES, PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Hamilton, ON

A.a. GENOVAITEI AGURKIENEI mirus, užjausdami visus gimines ir draugus – *Pa galbai Lietuvos vaikams* aukojų: \$50 – J.R. Goegan, Pažerūnų šeima ir Bronė Jakubaitis; \$40 – K.E. Gudinskai; \$30 – A. Bungardienė; \$25 – L. Kriaučiūnienė, J.K. Zanon; \$20 – J. Astas, E. Beržaitienė ir šeima, E. Grajauskienė, M. F. Gudinskai, A.D. Kamaičiai, J. Karaliūnas, A. Kareckienė, E. Liaukienė, S. Matukaitienė, R. Pleinienė, A. Stanaitienė, J.A. Trumpickai; \$10 – R. Bartninkienė, P.I. Zubai ir Z.M. Zyma. PLV komitetas nuoširdžiai visiems dėkoja.

London, ON

VISUS SKATINAME ruošti ir dalyvauti mūsų parapijos atlaiduose – ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTĖJE, kurią švėsime rugsėjo 11, sekmadienį, 3 v.p.p. SEKMADIENIŲ ir ŠVENČIŲ Mišios aukojamos 3 v. p.p. Mary Immaculate šventovėje, 1980 Trafalgar St., London, ON. RUGSĖJO 11, sekmadienį, Mišios bus už a.a. Antaną ir Antaniną Jonynus. Inf.

HAMILTONO LIETUVIŲ MEDŽIOTOJŲ-ŽŪKLAUTOJŲ KLUBAS kviečia visus į sezono uždarymo **GEGUŽINĘ** kuri įvyks rugsėjo 18, sekmadienį, KLUBO SODYBOJE BUS LAUKE KEPTAS MAISTAS, RATELIAI, LOTERIJA. Paremkite savo klubą ir puikią vietą pasidžiaugti gamtoje

MIRTIES PRISIMINIMAS a.a lakūno LEONARDO ŽILVYČIO 20 metų mirties atminimui Mišios bus aukojamos Aušros Vartų Dievo Gaillestingumo Motinos Švč. M. Marijos šventovėje, Hamiltone š.m. rugsėjo 18 d., 10.30 v.r. Šeima

Partijos renginys

Jubiliejinis X-axis partijos “Tvarka ir teisingumas” sąskrydis įvyko rugpjūčio 6-7 d.d. prie Lukšto ežero, Varniuose. Dalyvavo apie 4500 žmonių iš 81 partijos skyriaus. Buvo pakviesti ir dalyvavo tautinių mažumų bendrijų atstovai: iš totorių, latvių, armėnų, rusų bendruomenių. Taip pat VŠĮ “Choralas” neigaliųjų amatininkų atstovai. Sveikini mo kalbą pasakė partijos vadovas Rolandas Paksas. Buvo šaudoma iš senovinės patrankos. Paskelbta sąskrydžio programa: varžybos, koncertai, diskoteka, “talentų pasirodymas”. Kai kurių skyrių meniniai

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosaviuose namuose - **TALKA** LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS 830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6 Tel. 905 544-7125 Fax. 905 544-7126 Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta. AKTYVAI PER 71 MILIJONĄ DOLERIŲ ATIDARYKITE TALKOJE NAUJĄ TAUPOMĄ SĄSKAITĄ, ATLEISTĄ NUO VALSTYBĖS MOKESČIŲ – (Tax-free savings account – TFSA) MOKAME UŽ: taupomąją sąskaitą0.25% čekių sąskaitą iki0.25% INDĖLIAI: 90 dienų indėlius0.50% 180 dienų indėlius0.50% 1 m. term. indėlius1.75% 2 m. term. indėlius2.00% 3 m. term. indėlius2.50% 4 m. term. indėlius2.75% 5 m. term. indėlius3.00% RRSP ir RRIF (Variable)0.50% 1 m. ind.1.75% 2 m. ind.2.00% 3 m. ind.2.50% 4 m. ind.2.75% 5 m. ind.3.00% PASKOLAS Asmenines nuo3.50% Nekiln. turto 1 m.3.50% MOKAME PALŪKANAS: Variable – 1.50% 1 metams – 2.00% 2 metams – 2.25% 3 metams – 2.50% 4 metams – 2.75% 5 metams – 3.25% •Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai •Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu Sekite kasdienę informaciją apie nuošimčius TALKOJE MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ TINKLAPIS: www.talka.ca

kolektyvai surengė “talentų pasirodymą”, buvo šokami įvairūs šokiai, skaitomi eilėraščiai, skambinama gitara. Vyko krepšinio, tinklinio, ramos lenkimo, virvės traukimo, smūginio į taikymą mėtymo, šaškių bei šachmatų varžybos. Žmonės maudėsi ežere. Koncertavo žymūs dainininkai. Po koncerto vyko diskoteka. Sveikinimo kalbą pasakė ir europarlamentaras Justas Paleckis. Buvo deginami laužai, šaudomi saljutai ir fejerverkai. Padangėje trys lėktuvai atliko akrobatinius numerius. Antrą dieną, rugpjūčio 7, renginį uždarė vienas labiausiai nusipelnusių partijos narių J. Imbrasas nuleisdamas partijos vėliavą. Buvo sugiedotas partijos himnas. Inf.

ĮVAIRIOS ŽINIOS Po smėliu – Egipto praeitis Garsios Gizos piramidės Egipte ne vienišos, jos turi ir daugiau gentainių. Alabamos Birmingham universiteto Egipto kultūros tyrėja kartu su archeologais su itin jautria infraraudonųjų spindulių įranga iš oro erdvės aukštybių pastebėjo dar 17 piramidžių siluetus po smėliu ir dumbly. Egipto vyriausybei leidus, prancūzų archeologai atliko kasinėjimus Saggaroje. Kosminė žvalgyba iš 700 km aukščio pasitvirtino, archeologai atkasė 2 piramides. Be piramidžių, pastebėta 1,000 kapaviečių ir 3,000 pastatų, menančių faraonų valdymo laikus. Inf. PAREMKITE Tėviškės žiburius auka ar rėmėjo prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – TŽ leidėjai

LIETUVIAI PASAULYJE

Australija

Adelaidės lietuviai minėjo Valstybės dieną ir Mindaugo karūnavimą. Šventė pradėta šeštadienį per EBI lietuviškos radijo laidos valandą. Janina Vabolienė trumpai apibūdino šventės prasmę. Toliau skambėjo graži tautinė muzika ir vyko Elenos parengtas trumpas radijo vaizdelis. Sekmadienį Lietuvių Namų sodelyje, Šv. Kazimiero koplyčios šventoriuje skautai pakėlė Australijos ir Lietuvos vėliavas. Mišias koplyčioje atnašavo kun. Juozas Petraitis. Prisiminta Valstybės diena, pasimelsta už žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

Po pietų Lietuvių Namuose vyko minėjimo programa, kurią parengė Adelaidės LB apylinkės valdyba. jos veiklai paremti prie įėjimo buvo renkamos aukos. Minėjime dalyvavo estų ir latvių atstovai, Pietų Australijos parlamento narė naujoji ateivė Jing Lee su vyru. Minėjimą pradėjo LB valdybos vicepirmininkė Gaila Paškevičienė, pakviesdama kun. J. Petraitį sukalbėti maldą. Valdybos pirmininkas Antanas Pocius pasveikino susirinkusius ir trumpai apžvelgė Adelaidės lietuvių gyvenimą ir jų veiklą. Pagrindinę kalbą pasakė Viktoras Baltutis. Įdomiai kalbėjo parlamentarė Jing Lee, atvykusi 1979 metais iš Malaizijos. Ji keliais pavyzdžiais pavaizdavo savo pastangas patekti į Pietų Australijos parlamentą, ir sakė puikiai suprantanti padėti atvykusių ateivių į Australiją prieš 60 ar daugiau metų.

Meninės programos dalyje choras “Lituania” padainavo tris dainas, jauniausieji “Žiburėliai” pašoko du tautinius šokius, maloniai nuteikdami žiūrovus. “Žilvino” tautinių šokių grupės šokėjai (vad. Vytautas Strauskas) smagiai pašoko audimo šokį. Šokiams grojo Marytė Daučiuvienė.

Gudija

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiais Gervėčių šventovėje iškilmingai vyko Švč. Trejybės atlaidai, kuriuose dalyvavo daugybė maldininkų, atvykusių ir iš kaimyninių parapijų. “Atlaidus pagerbė Astravo valdžia, visi Astravo dekanato bažnyčių kunigai, Vilniaus miesto šviesuoliai”, – sakė Gervėčių parapijos klebonas kun. Leonas Nestiukas. Per pamaldas giedotoj Vilniaus arkikatedros bazilikos liaudies giesmių ansamblis. Skambėjo jauni, skardūs balsai. Rimdziūnų gyventojas Stanislovas Pukštas tvirtino, kad tokių giesmininkų jų šventovė susilaukė pirmą kartą. O Pelegrindos kaimo gyventojas Algirdas

Karmaza prisiminė Švč. Trejybės atlaidus, kai Gervėčių parapijoje lankėsi iš Amerikos atvykęs vyskupas Paulius Baltakis, OFM.

Mišias aukėjo Pelesos parapijos klebonas kun. Kastytis Kriksčiukaitis. Gervėčiai pamėgo šį kunigą, ne kartą aplankiusį šią parapiją. Savo pamoksle jis kvietė gervėtiškius budėti lietuviybės sargyboje, puoselėti kiekvieną iš protėvių paveldėtą žodį, mylėti Dievą ir šventus tautos papročius.

Visus pamaldų dalyvius, o ypač svečius, žavėjo atnaujinta šventovė ir dabartinio klebono pastangomis ir triūso dekoratyviniais krūmais apsodintas šventorius. Atlaidų išvakarėse, šeštadienį, vyko vaikų pamaldos, surengtos parapijos klebono. Tose pamaldose dalyvavo vaikai iš kitų Gudijos vietovių ir atvykusių iš Amerikos.

Lenkija

Punsko savivaldybėje piktadariai raudonos ir baltos spalvos dažais užtepė lietuviškų miestelių ir kaimų pavadinimus. Lenkijos užsienio reikalų ministerija šiuos veiksmus pavadino kaip “chuliganišką užpuolį”. Pasak šios ministerijos, Punsco valsčiuje reikšmingą gyventojų dalį sudaro Lenkijos piliečiai, priklausantys lietuvių mažumai. Valdžia imasi veiksmų išaiškinti kaltininkus ir atitaisyti žalą. Taipgi pabrėžiama, kad Lenkijos tautinės mažumos turi teisę vietovių pavadinimų užrašams vartoti savo kalbą. Buvo užtepta baltos ir raudonos spalvos dažais 12 lietuviškų miestelių ir kaimų pavadinimų, taipgi nuniokotas Punske esantis paminklas, skirtas pirmojo lietuviško vaidinimo šimtmečiui. Ant paminklo esantis užrašas užteptas minėtų spalvų dažais. Remiantis Lenkijos tautinių mažumų įstatymu Punsco savivaldybėje 2009 metais buvo pakabinotas iškabos, ant kurių vietovių pavadinimai parašyti lenkų ir lietuvių kalbomis.

Serbija

Šio krašto Novi Sad mieste vykusiame tarptautiniame kino festivalyje “Cinema City” lietuvių režisierius Šarūnas Bartas buvo apdovanotas už pasiekimus, taipgi pirminkavo valstybinių filmų atrankos vertinimo komisijoje ir vedė meistriškumo kursus. Šiame festivalyje buvo pristatyta Š. Barto filmai: “Eurazijos aborigenas”, “Mūsų ne daug”, “Praėjusios dienos atminimai” ir kt. Pagrindinis apdovanojimas teko režisieriui Nikola Ležaic (filmas “Tilva Ros”). Geriausiu režisieriumi pripažintas Oleg Novkovic (filmas “White, White World”). JA

Suaugusiųjų mokymo centras

Dr. EGIDIJUS MAŽINTAS

Vilniaus Gabrielės Petkevičaitės-Bitės suaugusiųjų mokymo centras praėjusiais metais atšventė 15 metų jubiliejų. Šios mokyklos direktorius Gintaras Jurkevičius, vadovaujantis šiai mokymo įstaigai nuo pirmųjų dienų, turėjęs viziją pamažu performuoti centrą į valstybinį mokslo ir kultūros židinį, pasakoja: “1994 m. mūsų centras įsteigtas pagal danų FYNŠ grafystės liaudies mokyklų modelį. Šis centras Vilniaus miesto tarybos pavadintas Gabrielės Petkevičaitės-Bitės vardu ne trukus savo pasiekimais bei moksleivių saviraiškos darbais tapo pastebimas ne tik gausių Vilniaus apskrities mokyklų tarpe, bet ir šalyje. Norėdami pateisinti žymios rašytojos, publicistės, visuomenės veikėjos, pasižymėjusios ir aktyvia pedagogine veikla vardą, pradėjome taikyti ir neformalųjį švietimą”.

Centre buvo organizuojami seminarai, konferencijos, užsienio kalbų kursai, vyksta projektinė veikla, rengiamos parodos. Čia veikia projektavimo studija, dramos būrelis, suaugusiųjų choras. Yra sporto salė, krepšinio aikštelė, informacijos centras, biblioteka, skaitykla. Organizuojami anglų, vokiečių kalbų kursai, informacinių technologijų, siuvimo-sukirpimo, vilnos vėlimo, savigynos, gydomosios gimnastikos, choreografijos (linijinių, Pietų Amerikos šokių) užsiėmimai. Praėjusiais metais buvo pristatytas naujas mokymo centro laikraščio *Avilio kronika* numeris, atnau-

jintas interneto tinklalapis, mokinių darbų paroda “Vilna, susivelki!” ir bendruomenės narių fotoparoda “Gamta mano akimis”. Taip pat moksleiviams patiko atvira chemijos

Lietuvos Steigiamojo seimo narė, rašytoja Gabrielė Petkevičaitė-Bitė 1920 m.

pamoka “Alkoholių sandara ir fizikinės savybės”. Pavyko renginiai: “Apsaugok save ir savo artimą”, kuriame moksleiviai susitiko su saugaus eisimo specialistais.

Po šio renginio moksleivius pedagogai pakvietė paminėti Lietuvos vardo tūkstantmetį – “Literatūros ir istorijos apyaušriuose plaka galinga maža žmogaus širdis”. Vėliau vyko atvira fizikos pamoka “Elektros srovės darbas ir galia. Laidininkų jungimo būdai”. Mokymo centro bendruomenė parengė šventinį koncertą. Mokymo centrą sveikino atvykę svečiai: Lietuvos suaugusiųjų švietimo įstaigų atstovai, Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministerijos atstovai, Vilniaus miesto savivaldybės Švietimo de-

partamento atstovai, Žirmūnų seniūnė, kiti svečiai. Koncertavo mokymo centro bendruomenės nariai.

G. Petkevičaitė-Bitė, kurios vardą nešioja Vilniaus suaugusiųjų mokymo centras, dirbo “daraktorės” darbą – slaptai mokė vaikus ir suaugusius ne tik elementoriaus, bet ir ruošdavo, vaidindavo įvairias ištraukas iš Lietuvos valdovų, kunigaikščių bei paprastų žmonių gyvenimo. 1893 m. įsteigusi “Žiburėlio” draugiją neturtingiems moksleiviams ir kultūros darbuotojams remti, Gabrielė Petkevičaitė-Bitė (1861-1943), viena iš suaugusiųjų mokymo pradininkė Lietuvoje, su keletu bendraminčių XIX š. pabaigoje – XX š. pradžioje darba-

vosi tautinės kultūros labui. Įvairių žanrų grožiniais kūriniais Bitė pajavairino lietuvių literatūrą.

Vėliau ir pati supažindino su Žemaite ir ta jų nuoširdi draugystė išliko visą gyvenimą. Su Žemaite slapyvardžiu *Dvi Moteri* rašė pjeses ir komedijas *Velnias spąstuose*, *Kaip kas išmano, taip save gano*, *Parduotoji laimė*, *Litvomanai*. 1888 m. rudenį jos iniciatyva ir lėšomis organizuota ekskursija po Lietuvą. Kartu keliaavę Petras Avižonis, Povilas Višinskis, seserys Juškytės aplankė Žemaite, P. Kriaučiūną, Justiną Staugaitį ir kitus visuomenės veikėjus. Neišdildomą įspūdį padarė Vincas Kudirka, atkakliai dirbęs pasutinėmis savo gyvenimo die-

nomis. 1899 m. Palangoje režisavo pirmąjį lietuvišką spektaklį “Amerika pirtyje”. Savo pedagogine veikla, atsidavimu lietuvybei, demokratinėmis pažiūromis G. Petkevičaitė buvo viena šviesiausių ano meto asmenybių. 1920 m. ji buvo išrinkta į Steigiamąją Lietuvos seimą (pirmininkavo pirmajam posėdžiui, kaip vyriausia atstovė), dalyvavo Ženevoje įvykusiame tarptautiniame moterų kongrese, prisidėjo prie Lietuvos moterų sąjungos atkūrimo.

1919-1924 metais mokytojavo, vadovavo “Žiburėlio” draugijos skyriui, daug nuveikė kalinių globos draugijoje, rūpinosi krašto valdymo demokratizavimu, dirbo savivaldybėje. 1925 m. grįžo į Puziniškį, tačiau gyvenimo sąlygos buvo labai sunkios. 1927 m. vėl grįžusi į Panevėžį iki mirties gyveno jame. Puziniškis, kur gyveno garsi rašytoja, tapo ano meto lietuvių veikėjų susitikimo vieta. G. Petkevičaitė būdama bajorė, išaugusi dvarelyje, turėjo nuostatą vienyti lietuves moteris, tapo pirmojo lietuvių moterų suvažiavimo pirmininkė, buvo viena iš Lietuvių moterų steigėjų.

Rašytojos, apdovanotos 3-ojo laipsnio, o prieš pat mirtį I-ojo laipsnio Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu, atminimui Panevėžyje įsteigtas memorialinis muziejus, Puziniškyje veikia memorialinė paroda. Jos vardu pavadinta Panevėžio biblioteka ir Joniškėlio vidurinė mokykla, Vilniaus suaugusiųjų centras, kur įrengti memorialiniai kambariai, kuriuose yra sukaupta rodinų iš lietuviško tautinio švietimo istorijos laikotarpių.

(Sutrumpinta. Red.)

Gabrielės Petkevičaitės-Bitės paminklas Joniškėlyje
Ntr. iš leidinio *Šiaurietiški atsivėrimai*

Kernavė – gyvosios archeologijos dienos

ZITA BILEVIČIŪTĖ, Lietuvių žurnalistų sąjungos narė

Liepos pradžioje Kernavės piliakalnių viršūnėse įvyko tradicinė senųjų amatų šventė. Į ją sugužėjo ne tik visos Lietuvos meistrai, bet ir amatininkai iš kaimyninių šalių: Lenkijos, Latvijos, Gudijos ir kt. Čia galima buvo ne tik gyvai stebėti iš amžių glūdumos atkeliavusių amatų demonstravimą, bet ir paskanauti archaiškų valgių. Pažintinę kelionę pradedame nuo Neolito amžiaus gyvenvietės. Čia mus pasitinka primityviais odos ir lino apdaraais apsirengę gyventojai, bekūrenantys laužą ir ant iešmo bekepantys medžioklės laimikį – mėsos gabalus.

Netoliese galima stebėti titnaginių dirbinių bei akmeninių kirvukų gamybą. Šventės rengėjai demonstravo ypač sudėtingą deguto gamybos technologiją. Jam pagaminti reikia daug medžio žievės: beržo, eglių ir kt. Degutas bu-

vo naudojamas ratams tepti, taip pat gydymui.

Nuo pirmąsios buities neatsiejama ir žvejyba. Žvejų stovyklavietėje galima buvo pamatyti ne tik senovinių žvejybos įrankių gamybą, bet ir tikro luoto skaptavimą. O tai ypač sunkus fizinis darbas. Meistras Česlovas Talačka (Ukmergės raj., Sukinių kai-

mas) iš didelės drebulės kamieno per 3-4 dienas su skapto pagalba nutašo luotą, o per dvi savaites baigia apdailą (impregnavimą). Tokie luotai buvo rasti archeologinių kasinėjimų metu netoli vandens telkinių.

Dėmesį patraukia ir įdomi vilninių siūlų dažymo dirbuvėlė. Senovėje siūlai buvo

Senovinių šaukštų drožėjų darbai Kernavės amatų šventėje

Viduramžių luoto skaptuotojas – meistras Česlovas Talačka iš Ukmergės rajono Kernavėje

dažomi tik augaliniais dažais.

Na, o susirgus, jus pagydys senovinė medicina. Kiekvienas kaimas turėjo savo žiniuonį-žolininką, kuris rinkdavo, džiovindavo įvairius vaistinius augalus, iš jų gaminavo tepalus, užpiltines, kuriais gydydavo kaimiečius. O siau-

čiant marui bei kitų užkrečiamų ligų epidemijoms, būdavo ruošiami specialūs smilkalų mišiniai iš kadugio šakelių, gintaro miltelių ir samanų, kuriais smilkydavo, o kartu ir dezinfekuodavo patalpas.

Nukelta į 9-tą psl.

KNYGOS

Žmonių likimai septyniose knygose

BERNARDAS ŠAKNYS,
žurnalistas

(*Tėviškės žiburių* redakciją tuojau po vasaros atostogų pasiekė dvi rašytojo Vytauto Ažušilio knygų siuntos. Spausdiname pirmosios siuntos knygų apžvalgas. Red.).

Lietuvos kaimo enciklopedija

Keturių tomų romanas *Auksinis Sakalas* (teisingiau, septynių, nes autorius, skaitytojų pageidavimu, pratęsė šią knygą dar trimis – *Buhalteris* 2004 m., *Finansininkas* 2005 m. ir *Mokslininkas* 2005 m.) atskleidžia vieno kaimo tragiškus žmonių likimus, jų kovas už lietuviybę, laisvę, šviesų gyvenimą. Teisingai pastebėjo B. Saplys: rašytojas V. Ažušilis, nors ne profesionalas, bet mokslininkas, ekonomistas, apdovanotas puikia atmintimi, darbštumu ir talentu sugebėjo sukurti kūrinį, kuris turėtų būti pripažintas kaip vienas įdomiausių ir vertingiausių literatūros kūrinių. Tik priimkime jį ne tylomis, o pripažindami ir į mokyklų, gimnazijų vadovėlius įtraukdami šią epopėją kaip ir J. Avyžių, Aistį, Brazdžionį.

Tai istorinis romanas

Skaitydami romaną, randame daug sąsajų su mūsų pačių išgyvenimais, patirtomis skriaudomis iš okupantų – lenkų, vokiečių, rusų. Nesunku įžvelgti romano autobiografiškumą. Tai sakyčiau didelė kūrinio vertybė, teikianti knygai istorinio romano statusą. Skaitytojas negali būti abejingas savo tautos tėvų ir protėvių likimams. Kiekvienas žodis, kiekviena eilutė dvelkia gyvenimo tikroviškumu, vaizdžia kalba ir viltimi. Vyresnės kartos žmonėms romanas primins jų prabėgusius gyvenimus, paženklintus sunkia kova už būvį ir šviesą, negailestingai traiškytus jų bei artimųjų likimus. Tuo tarpu dabartinei jaunuomenei ir ateities kartoms V. Ažušilio epopėja bylos kaip priminimas saugoti ir branginti tėvų apgintas ir per vargus išneštas amžių eigoje kurtas vertybes, kurias būtina išsaugoti, nepasiduodant gimtinės išdavysčių pagundoms, sotesnių kraštų paieškom.

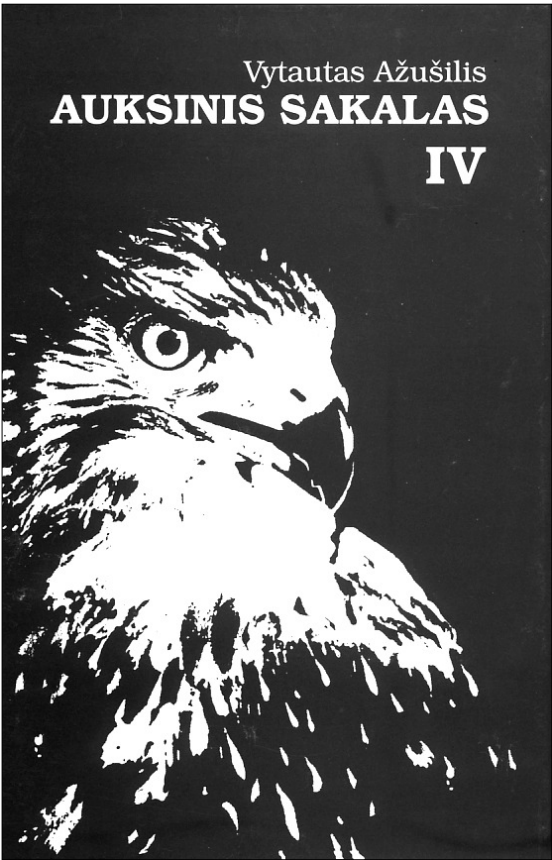
Nesitaikstė su skurdu ir tamsa

Pirmasis *Auksinio Sakalo* tomas pavadintas *Gimtoji žemė*. Jame – Lenkijos okupuoto Vilniaus krašto Eglinės kaimas. Gamta nuostabi, bet gyvenimas rūstus: okupantas nuožmus, nenorintis, kad krašte būtų gyva lietuvių kalba. Pagrindinis romano herojus Sakalas Auksinis, kilęs iš doros, sąžiningos ūkininkų šeimos. Jo tėvas Antanas nenori taikstyti su skurdu ir tamsa, kuri anuomet žmogų lydėjo nuo lopšio iki karsto. Jis drąsiai kovoja prieš okupantų vykdomą nutautinimo politiką, šviesesnio, prasmingesnio gyvenimo siekdamas ne tik šeimai, bet ir visai kaimo bendruomenei. Netausodamas savęs, dažnai okupantų kalinamas, nuolat persekiojamas už lietuvišką veiklą, jos neatsisako, o tik dar akty-

viau siekia tapti Lietuvos valstybės dalimi.

Žemės šauksmas

Antrasis tomas – *Žemės šauksmas*. Trumpi ir vaizdingi kaimo įvykiai, trukę vos pusmetį po Lietuvos nepriklausomybės saule, atspindi bolševikmečio ir kitų audringų įvykių tikrovę. Sakalo tėvas Antanas viliasi, kad naujieji okupantai bus geresni, bet greitai pajaučia komunistų kuriamo rojaus esmę. Dori žmonės val-

džiai nebuvo reikalingi, tik prisitaikėliai, dvasios skurdeivos. Patyręs čekistų kankinimus, Antanas kaip ir daugelis tautiečių vežamas į tremtį. Kankinio mirtimi žūsta. Likimo draugai jį palaidojo šalia geležinkelio griovyje. Jie linkėjo nekaltai teroro aukai svetimoje žemėje išgirsti gimtosios žemės šauksmą.

Trečioje knygoje *Žemės žaizdos* tęsiama Eglinės kaimo žmonių epopėja. Nors vokiečius sutiko kaip išvaduotojus, greitai suprato, jog ir šie okupantai nė kiek ne geresni. Prasi-dėjo žmonių žudymai. Auksiniai, gyvenę pamiškėje, patyrė siaubą, nes tarnauti hitlerininkams nesutiko. O grįžus sovietams vėlgi iškilo klausimas: kas laukia ateityje? Sakalo brolis Mindaugas pasirinko tėvynės gynėjo kelią, nuėjęs į partizanų gretas. Knygoje tikroviškas ir įspūdingas partizaninis karas, sumanaus ir ryžtingo miško brolių vado Karioto (istorinė asmenybė – J. Kamarauskas, veikęs Švenčionių krašte) kovų žygiai. Laimėjo okupantai, bet partizanų pasėta sėkla, neišnyko, atgijo... Neįmanoma trumpai pateikti Vytauto Ažušilio *Auksinio Sakalo* epopėjos. Ją reikia perskaityti.

ŠYPSENOS

Klebonas pamoksle įspėja savo parapijiečius:

– Jei nepasitaisysite, visi sudegsite pragare!

Klausytojai iš baimės susigūžę tyli. Staiga pasigirsta juokas. Visi piktai sužiūra į išsišiepusių vyrą.

– Nesijuok, nes ir tu degsi pragare!

– Tai kad aš ne iš šios parapijos... – atsako linksmuolis.

Užrašas ant vartų: „Atsargiai. Šuns nebijokite. Bijokite šeimininko.“

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

XIV “Mėnuo juodara-gis”, įvairių stilių muzikos festivalis po atviru dangumi, įvyko rugpjūčio 26-28 dienomis, paskutinįjį vasaros savaitgalį Zaraso ežero saloje. Festivalio pagrindinė idėja – sujungti senovės ikikrikščioniškos baltų kultūros paveldą su šiuolaikine kūryba. Šiais metais ypatingą dėmesį festivalis skyrė lietuviškomis sutartinėms. Apie jas neakademiniėje aplinkoje pasakojo kultūrinio paveldo tyrinėtojai, mokė ir atliko folkloristai ant specialiai sutartinių koncertui pastatytos ketvirto festivalio scenos. Per tris dienas saloje koncertavo 50 Lietuvos ir užsienio meno grupių. Greta roko, folkloro, alternatyvios ar senosios muzikos skambėjo akustinė, elektroninė ir eksperimentinė kūryba.

Iš festivalyje koncertavusių paminėtinos folkloro grupės “Atalyja”, “Pievos”, “Marga muzika”, “Donis”, tautinės muzikos atlikėjai “Trys keturiose”, “Kūlgrinda”, “Ugniavijas”, “Lygaudė”, “ByTikZyz”, rokeriai “Bix”, Aistė Smilgevičiūtė ir grupė “Skylė”, alternatyvios muzikos kūrėjai “Vilkduja”, “Spanxti”, metalistai “Luc-tus. Tarp užsienio svečių – portugalai “Dazkarieh”, ispanai “Arnica”, lenkai “Poludnica”, latgaliai “Laimas muzykanti”, JAV alteratyvios muzikos projektas “Blood Axis”, britų elektroninės muzikos legenda “Ragoon”, vokiečių neo-folk mistikai “Sonne Hagal”, rusų metalistai “Trol Bends Fir”, ukrainiečių “Taruta”, iš Gudijos “Testamentum Terrae”.

Festivalyje vienu metu vyko ne tik muzikos koncertai, paskaitos, vakaronės, etnografinės apeigos, meninių, dokumentinių ir animacinių filmų seansai, bet ir meno parodos, vaidinimai, ekologiniai projektai, pažintiniai žygiai po apylinkes, sporto varžybos, žaidimai. Šeštadienio programą mažiesiems pradėjo “Avilio” teatro, užbaigė etnologės Gražinos Kadžytės sekamos pasakos. Žiūrovai galėjo pamatyti ir išgirsti naują grupės “Skylė” vadovo, kompozitoriaus Roko Radzevičiaus sugalvotą, meistrų iš Žemaitijos ir Aukštaitijos sukurtą instrumentą – kanklinę gitarą, kurią savo žmonos garbei pavadino “Smilga”.

Palangos “Ramybės galerijoje” rugpjūčio 21 dieną įvyko susitikimas su vyresnės kartos išeivijos dailininku bei tapytoju Pranu Gailiumi. Ta proga buvo atidaryta ir jo asmeninės kūrybos paroda “Metamorfozė”, kuri tęsis tris savaites. Tai jau trečias dailininko apsilankymas Lietuvoje. Praeito apsilankymo metu 2005 metais buvo surengta jo kūrybos

paroda Vilniuje, Radvilų rūmuose. Susitikime su visuomene Palangoje dailininkas porino: “Į Lietuvą mane veda noras išgirsti lietuviškai apie Eglę žalčių karalienę pasakojančią Baltijos jūrą, mano būsimo projekto preliudą. Aš noriu fiziškai priartėti prie to projekto šaltinio”.

Pranas Gailius gimė 1928 metais Mažeikiuose. Per II Pasaulinį karą pasitraukė iš Lietuvos, 1945 m. apsigyveno Strasboure, kur mokėsi piešimo Taikomosios dailės mokykloje. 1950 m. studijavo Fernand Leger meno akademijoje (Paryžiuje), o nuo 1953 m. Paryžiaus *Ecole Nationale des Beaux Arts*. Dalyvavo daugelyje meno parodų užsienyje (Berlyne, Muenchene, Stuttgarte, Čikagoje, Tokijuje, Ženevoje). Pasak meno kritikų, P. Gailius savo kūryboje yra įkūnijęs lietuviškosios pasaulėjautos dvasią, suteikęs jai modernistinę raiškos formą. Ankstyvojoje tapyboje siekė abstrakčios formos plastinio raiškumo, vėliau išryškėjo japonų kaligrafijos įtaka, minimalistinė raiška.

Panevėžio Juozo Miltinio vardo teatras, praėjusį sezoną atšventęs savo 70-metį, paskutinėmis kalendorinės vasaros dienomis savo spektaklius rodo Lietuvos pajūrio miestuose. Rugpjūčio 13 dieną Klaipėdos žvejų rūmuose suvaidino savo naujausią spektaklį, britų Raymond G.A. Cooney (g. 1932) ir John Roy Chapman (1927-2001) komediją *Misis Markhem miegamasis (Not Now, Darling)*, 1967). Kiek vėliau sekė kita komedija, Jean Poi-ret (1926-1992) *Beprotiškas savaitgalis*. Šiuos spektaklius režisavo Vytautas Kupšys ir Albinas Kėleris. Palangos senojoje gimnazijoje rugpjūčio 23 dieną buvo parodytas A. Kėlerio režisuotas spektaklis *Visi žmonės katinai* pagal šiuolaikinės latvių rašytojos Maros Zalytės tragikomediją *Žemės mokeskis*.

Sugrįžusi iš pajūrio teatro trupė panevėziečiams paruošė Editos Kauzaitės dviejų veiks-mų lyrinę komediją *Meilės pinklės ir košmarai*. Režisierius Kostas Smoriginas. Spalio mėnesį Mažosios salės repertuarą papildys Vilniaus dailės akademijos dėstytojo Rimo Morkūno režisuotas spektaklis pagal Jean-Luc Lagarce (1957-1995) poetinę pjesę *Aš buvau namie ir laukiau lietaus (J'étais dans ma maison et j'attendais que la pluie vienne)*, 1994). Režisierius Rolandas Augustinas A. (kuris pernai originaliai interpretavo German Grekovo pjesę *Hanana*, Panevėžyje pavadintą *Hanana, kelkis ir eik*) žada įdomiai surežisuoti gerai žinomą kūrinį, Nikolaj Gogolio (1809-1852) *Vedybas* (1835). **GK**

Kernavė...

Atkelta iš 8-to psl.

Originali ir viduramžių virtuvė. Norintieji galėjo paskanauti dilgėlinių blynelių (keptų su dilgėlėmis), garbanotų bulvyčių – (ant iešmo sumautais bulvių griežinėliais, keptais aliejuje) ir kt.

Besidomintieji galėjo dalyvauti archeologinių tyrimų pristatyme, kurį pravedė Vilniaus universiteto archeologijos katedros doktorantė Dovilė Baltramiejūnaitė. Šiuo metu Kernavėje vyksta archeologinis kasinėjimas, kurio metu rasta molio aikštelė su tamsiomis dėmėmis, kas liudija apie senovėje vykdytą žmogaus ūkinę veiklą. Legendos pasakoja, kad esą Kernavės piliakalniai buvo požeminiais tuneliais sujungti su Vilniumi, Trakais bei Veluona. Gal ateityje modernių georadarų pagalba bus galima įminti ne vieną paslaptį, gaubiančią Kernavės piliakalnius. (Ntrs. autorės)

Prisikėlimo

Kredito Kooperatyvas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI

(Pelnio padalinimas netaikomas)

1 metų "cashable"	1.50%
1 metų	1.75%
2 metų	2.30%
3 metų	2.50%
4 metų	3.00%
5 metų	3.25%

GIC INDĖLIAI

(Taikomas pelno padalinimas)

1 metų "cashable"	1.50%
1 metų	1.50%
2 metų	2.10%
3 metų	2.20%
4 metų	2.50%
5 metų	2.90%

RRSP, RRIF

Pensijų fondai

TFSA

Neapmokestinama
Taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	2.00%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.60%
1 metų	1.80%
2 metų	2.30%
3 metų	2.50%
4 metų	2.75%
5 metų	3.00%

SĄSKAITOS

Taupomoji sąskaita	1.25%
Čekių sąskaita iki	0.25%

Amerikos dol. sąsk.	0.25%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	0.50%

SUTEIKIAME

Asmenines paskolas nuo **5.50%**
Sutarties paskolas nuo **7.00%**

NEKILNOJAMOTURTO PASKOLAS

Su nekeitinčiu nuosimū

1 metų	2.90%
2 metų	3.45%
3 metų	3.70%
4 metų	3.90%
5 metų	4.00%

Su kintančiu nuosimū

1, 2, 3 metų	3.25%
--------------	-------

Ribotą kreditą su nekilnojamo turto užstatu **3.75%**

Suteikiame CMHC apdraustas nekilnojamojo turto paskolas
Suteikiame komercines nekilnojamojo turto paskolas

MŪSŲ ADRESAS

3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Fax 416-532-4816

ANAPILYJE

Tel. 905-566-0006
Fax 905-566-1554

Darbo laikas:
Pirm., antr., treč. 9:00 - 3:30
Ketvirt., penkt. 9:00 - 8:00
Šeštadieniais 9:00 - 1:00
Sekmadieniais 8:30 - 12:45

Darbo laikas:
Antradieniais 9:00 - 3:30
Ketvirtadieniais 12:00 - 7:00
Sekmadieniais 9:00 - 12:30

DĖMESIO!

Nuo rugsėjo 10 d.

GRĮŽTAME PRIE
ĮPRASTŲ DARBO
VALANDŲ
ŠEŠTADIENIAIS

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

PRIEŠSEZONINIS ORO ŠALDYMO SISTEMŲ

PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539 arba 416-825-3328

ORTODONTĖ

Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos PARAMOS)
Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885
www.RoyalYorkOrtho.com
Kviečiame mažus ir didelius!

Europa be teisingumo – Europa be ateities

Atkelta iš 5-to psl.

Šios buhalterijos knygos nerašomos. Kažin ar kada nors galima bus sužinoti bent apytikrius skaičius? Kiek žuvusių tarpe buvo lietuvių, kiek rusų, kiek žydų? Kodėl "laisvasis pasaulis" to genocido nemato ir nenori apie jį žinoti? Šio rinkinio 1956-1968 metų ir vėlesni politinių kalinių eilėraščiai teisingai demaskuoja TSRS tariamo "socialinio teisingumo" aureolę, o tai pagal KGB "teisėtvarką" Sovietijoje yra nedovanotinas nusikaltimas (ten pat. p. 7).

Neatsitiktinai čia cituojama ištrauka iš Algirdo Statkevičiaus-Klajūno knygos *Balsas iš laisvės kapo*. Jau seniai politiniai kaliniai ir tremtiniai norėjo, kad kas nors atsakytų į daugelį klausimų: Už ką?, kiek?, kur?, kada?, kodėl? Į tuos klausimus neatsakė nei "laisvasis pasaulis", nei Sovietijos "protingieji", nei Lietuvos judai. Ir tik Lietuvos nepriklausomybės metais tokie žmonės kaip Antanas Terleckas, Balys Gajauskas, Alfonsas Svarinskas, Ona Voverienė, Arvydas Anušauskas stengiasi atsakyti į tuos klausimus, rašydami straipsnius, ieškodami archyvinės medžiagos, liudydami, pasakodami, ieškodami. Jie beldžiasi į buvusių sąžines, ragina bent atsiprašyti, padėti tiems, kurie išliko nesutrypti, nenugalėti, nepardavę ir neparsidavę, nors ir be sveikatos, palaidoję jaunystę ir gražiausius metus, per kuriuos daug būtų nuveikę Lietuvos labui.

Knygoje vardijamos pavardės "vadų", kurie "laimino" smurtą, siuntė žmones į pražūtį, įsakinėjo vežti, žudyti, kankinti, naikinti. Todėl ir buvo išvežtas į Vorkutos lagerius Alfonsas Svarinskas, vyskupas Pranciškus Ramanauskas, kardinolas Juozapas Slypyj ir dar daug kunigų, karininkų, mokytojų, kaimo artųjų. Be teisių, be užtarimo, kalti be kaltės. "Kažin ar kada bus galima sužinoti nors apytikrius skaičius?" – klausia Algirdas Statkevičius-Klajūnas. Į tą klausimą tikriausiai niekas neatsakys, juolab kad ir šiandien dauguma tie, kurie padėjo, talkindavo, o dabar gauna valstybines pensijas. Archyvai neprieinami... O kiek tragedijų kaimuose, miesteliuose, kiekvienoje sodijoje!...

"Senoji nomenklatūra šiandien tupi šiltai įsitvirtinusi valstybės lizde ir peri korupcijos kiaušinių. Mes su baimė žvelgiame į Italijos mafiją. Nejaugi?! Turbūt neapsiriktume ir akyklai apsidairę, tikrai išvystume lietuviško "cosa nostra" veidų... O kaip maloniai ir švelniai paprasto lietuviuo ausį glosto angliški populistų balsai ir sąmonėje įsitvir-

tina jų skelbiama gražaus Lietuvos rytojaus vizija! Žinoma su didžiuliais Europos sąjungos milijardais, skirtais Lietuvai, kurie žinia, nusės iš anksto paruoštos svarbių veikėjų kišenėse. O paprastas lietuvi, ar tau užteks vien pažadų?" (Sandra).

"Opi problema Lietuvoje yra ta, kad paprastiems žmonėms yra griežtai taikomi įstatymai, o valdančiajam elitui jie negalioja. Taip reikia ir parašyti: įstatymai "kaimo runkeliams ir miesto prastiems žmoneliams", o Konstitucija skelbia, kad visi yra lygūs. Aš, pavyzdžiui, norėčiau banke pasiimti paskolą ir užstatyti kaimyno namą. Kai paskolos negražinčiau, namą antstoliai parduotų iš varžytinių. Sakysite – tai neįmanoma. Žinoma įmanoma, bet tik išrinktiesiems. Kodėl prezidento Valdo Adamkaus namas yra įkeistas? Kodėl ten pat namus pasistačiusių verslininkų namus saugo "Aro" vyrai? Gerbiamieji suaugusieji, įrodykite, kad Lietuvoj taip nėra. Kai mes suaugusieji, privalvosime dar daugiau įvairių suktų, matydami tokią Lietuvą". (Tomas. p. 13. *Jaunimas kalba*. Ištraukos iš rašinių. Sudarytojas Vytautas Landsbergis, jaunėsnysis 2008).

Rašo jaunas žmogus "Aš, pavyzdžiui, norėčiau banke paimti paskolą ir užstatyti kaimyno namą". Kodėl kaimyno namą, kodėl paimti paskolą ir dirbti, ieškoti būdų kaip uždirbti pinigų. Kodėl kaltas kaimynas? "Rašytojas Jonas Mikelinskas, stebėjęs atgimusių komunistų partijos, dabar jau pavadintos įvairiausių europietiškių partijų vardais, bet nepakeitusių savo komunistinės esmės, vadovus, savo straipsniuose bei knygoje *Nors nešvietė laimėjimo viltis* (1993) taip pat analizavęs komunizmo teorijos ir praktikos bruožus, visiškai patvirtino literatūroje pateiktus, ir į jų sistemą įvedė dar vieną – godumą. Jo nuomone, "godumas įbruko bolševikams į letenas valdžią", godumas pražudo ne tik atskirus žmones, paskandindamas juos pavydo ir neapykantos sėkmingesniai aistrų liūne, bet ir valstybės, kai valdžios viršūnėse esantieji užgrobia daugiau turto, o masės nuskurdinamos. Godumas iš jų tą valdžią ir tą turtą visuomet siekia atimti ir dažniausiai atima kaip ir atsitiko Rusijoje ir valstybėse, kur buvo inspiruotas komunizmas" (O. Voverienė. *Antikomunizmas*. V, 2010, p. 387). Godumas išviešpatavęs žmonių mintyse ir įaugęs į kraują. Kuo daugiau turėti, bet kokiomis aplinkybėmis, kad tik galima būtų "sublizgėti", jeigu ne protu, tai turtais. Perskaite prof. Onos Voverienės knygą *Antikomunizmas* susimąstyki-

me, kiek šiandien turime partijų Lietuvoje? Juk tiek nebuvo prieškarinio metais. Ir tai Komunistų partijos ataugos. Juk buvo viena partija. O partijos pavadinimo pakeitimas juk nepakeičia žmogaus mąstymo. Ir grobti, lobti, skaldyti, valdyti, purvu drabstyti kitą, žeminti, nuskurdinti, atimti, naudotis privilegijomis ir bliviai nemąstyti – tai komunistų partijos nuostata, kuri gyvuoja ir šiandien.

"Kai mes suaugusieji privalvosime dar daugiau įvairių suktų, matydami tokią Lietuvą" – rašo Tomas. Ko gali pasimokyti ateinančios kartos iš Lietuvos valdininkų? Grobimo, spekuliacijos, nuosavybės užgrobumo, melo, apgaulės, pinigų plovimo. Ar tokią Lietuvą norime perduoti žmonėms gimusiems 1990 metais? O juk jie paims valdymą į savo rankas. O gal dar kartą rinksime į seimą komunistus? Juk iki šiol nepriimtas dekomunizavimo įstatymas. O kaip norėtusi, kad prof. Onos Voverienės knyga *Antikomunizmas* taptų vadovėliu politinių mokslų studentams. Kad vietoje brukamų "marksizmų" įtraukiama būtų į programą Viliaus Bražėno *Tarp dvylika vėliavų*, Arvydo Anušausko *XX amžiaus slaptieji archyvai*, ir kitos antikomunizmo knygos. Tada ir giedodami *Iš praeities tavo sūnūs* žinotume, kur yra užkastieji, palaidoti "Tavo sūnūs", kurie atidavę gyvybę už laisvą Lietuvą. Knygos apžvalgą noriu pabaigti Jono Naujūlio eilėraščiu *Už ką*.

Už ką

Sakyk, už ką
Išniekinai tėvynės šventą vardą? –
Ji niekad išgamoms atleisti negalės!
Parsidavei pamišėliams, kurie
ugnim ir kardu
Atėjo sunaikinti
Mūs žydinčios šalies.

Už ką gi Lietuvą tu pardavei
Kaip Judas Kristų,
Kur pabaigė dienas
Po figos džiūstančia šaka.
Sakyk už ką tu pardavei
Sesers ir brolio vos pražydusią
jaunystę.
Ir gimtą žemę ašarose motinų
Paskandinai. Už ką?

(1964 m.)

Galima būtų daug rašyti, analizuoti, pateikti skaičius, nes knygoje jų yra daugybė. Šis titaniškas prof. Onos Voverienės darbas tartum varpas, žadinantis žmonių sąmonę budėti, budėti, kad jaunos Lietuvos negalėtų juodinti, apiplėšti ne atėjūnai, bet savi, kurie vėl veržiasi prie valdžios vairo ir žada "geresnę gyvenimą". Kol bus tokių žmonių, kuriems rūpi Lietuvos ateitis, kurie neleis žudikams ramiai gyventi, bus teisingumas ne tik Europoje, bet ir kituose žemynuose.

Lietuviškas arabas

Ne taip senai teko truputį atostogauti Egipte. Vieną vakarą vaikščiojant po Hurgadą, miesto centrą, šalia viešbučio “Roma” į akis krito lietuviškas užrašas virš nedidelės parduotuvėlės durų: “Labas lietuviai broliai ir sesutės. Užeikite. Geros kainos”. Kaip neužėiti. Užėjom. Mus pasitiko jaunas vyrukas gana ryškių arabiškų bruožų. Tačiau pasisveikinus prisistatė: “Kastytis”. Netruko užsimegzti pokalbis. Mus nustebino ne tik pakankamai gera lietuvių kalba, bet ir Lietuvos istorijos bei šiandienos žinojimas. Jo žinios neapsiribojo bulvarinėmis naujienomis, bet stebino gaudymasis Lietuvos politiniame gyvenime – kas vyksta seime, kurios politinės partijos rimtos, o kurios, anot jo, “tuščios galvos”. Jo mėgstamas triukas apsimetus, kad tikrai nežino, paklausti, kas buvo pirmoji Lietuvos sostinė. Jis stebėjosi, kad nemažai lietuvių atsako Trakai, o ne Kernavė.

Kastytis moka nemažai lietuviškų dainų, deklamuoja eiles, kaip žirnius beria Lietuvos miestų ir miestelių, kuriuose jis turi draugų, vardus. Su pasididžiavimu rodo tris atsiliepimų knygas, kuriose mūsų kraštiečiai paliko susižavėjimo įrašus. Brangiausias įrašas priklauso aktorei Larisai Kalpokaitei. Lietuvoje Kastytis nebuvo, bet būtinai žada atvažiuoti, nes jam jau per 30 ir dar nevedęs, o žmoną nori turėti lietuvaite. Keletas žodžių apie Kastyčio kolegą Žilviną. Su juo matėmės vos keletą minučių, nes kažkur skubėjo svarbiais reikalais. Jeigu Kastytį prietemoje galėtum sumaišyti su lietuviu, tai Žilvinas – juodaodis, bet lietuvių kalbą įvaldęs ne prasčiau už savo kolegą.

Domino, kas privertė ar paskatino arabą Mustafa el Asry pasivadinti lietuvišku vardu ir mokytis nelengvos kalbos. Atsakymo negavau, nes tarsi nenugirdęs klausimo pašnekovas pakaitė temą. Beliko spėlioti. Gal klystu, bet manau, kad tai susieta su komercija. Kastytis su savo draugu Žilvinu prekiauja kvapniaisiais ir gydomaisiais aliejais bei kiekvienai Egipto parduotuvei, išskyrus gal tik specializuotas maisto prekių, būtina preke – kaljanu. Kadangi pavasarį ir rudeni, kai Egipte nelabai karšta, iš Vilniaus į Hurgadą skrenda “Boingas”, talpinantis daugiau kaip 250 turistų. Tai pajėgūs pirkėjai, o juos prakalbinus jų kalba, galimybė parduoti buteliuką aliejaus beveik šimtanuosimtinė.

Sugebėjimą diplomatiškai išsisukti nuo atsakymo pašnekovas pademonstravo dar kartą. Šalia nemažai lietuvių paliktų dovanų pastebėjau butelį lietuviškos “Bobelinės”. Kasty-

tis prisipažino, kad ją labai mėgsta, netgi pabučiavo etiketę. Žinodamas, kad Egipte praktikuojamas islamas draudžia vartoti alkoholį, pasidomėjau, kaip dėl savo pomėgio sutaria su Alachu. Ši tema pasirodė tabu ir vietoj atsakymo išklausiau dar vienos lietuviškos dainos posmą. Žmonai Kastytis išrinko puikų

Straipsnio autorius Arvydas Stirna

kvapnųjį aliejų skambiu pavadinimu “Kleo-patra”. Kai žmona pradėjo derėtis dėl kainos, gavo patarimą nebūti suvalkiute, o tokios Egipte populiarūs derybos ką nors perkant pas Kastytį, nepraktikuojamos – čia vyrauja lietuviškos bendravimo taisyklės, kai parduotuvėje nesiderama.

Pasidomėjom, kiek reikia derėtis, kad nepermokėtum ir per daug nenuvertintum prekės. Pasirodo, labai paprasta – pardavėjas pats mažina kainą, o pasiekus ribą, kai pradeda keiktis rusiškai, pridėkite svarą, kitą, ir drąsiai pirkite, nes nepermokėsite, ir pardavėjas bus laimingas radęs kvailėlį, kuriam įpiršo gipsinį niekutį vietoj alebastrinio. Patyriau pats, kai turgaus pradžioje pristojęs arabas siūlė gipsinę Nefertitės statulėlę už 100 Egipto svarų (apie 18 dolerių). Išeinant iš turgaus kaina buvo sumažinta 10 kartų. Kai ir už šią kainą nepirkau, paleidęs mano adresu keletą keiksmazodžių, prekeivis nuėjo ieškoti sukalbamesnio turisto. Kai prisimenu, dar ir šiandien graūžia sąžinė, kad nepirkau – tie keli doleriai manęs tikrai nebūtų nuskurdinę, o jam tai gal vienintelė galimybė tą dieną pamaitinti vaikus.

Bet grįžkim prie Kastyčio. Mus jis pripažino maloniais svečiais ir pašnekovais, tad atsisveikinant padovanojo diskelį su arabų muzika. Ant vokelio užrašė: “Labai malonu, kad mes susitikome. Aš visada laikiu Jūsų dar kartą. Jus visada labai malonu pamatyti. Kastytis”. Arvydas Stirna (TSŽ)

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Vytautas Ažušilis, trilogija Išlikimas – pirmoji knyga *Buhalteris*, 664 psl., antroji – *Finansininkas*, 480 psl., trečioji – *Mokslininkas*, 608 psl. Tai pratęsimas populiaraus romano, sudaryto iš keturių tomų, *Auksinis Sakalas*. Redagavo Marija Staskevičienė; išleido UAB “Apskaita”, Širvintų g. 34A, 08215, Vilnius. Kiekvienos knygos tiražas 1500 egz. Kaina nepažymėta.

Vytautas Ažušilis Adomėlis ir Austutė, eiliuotos pasakėlės vaikams, Vilnius 2006, 32 psl. ir viršeliai, posmai skęsta atitinkamose, spalvotose iliustracijose; red. Marija Staskevičienė; iliustratorės dail. Irena Žviliuvienė ir Živilė Žviliūtė, išleido UAB “Apskaita”, Širvintų 34A, LT-08215, Vilnius. Tiražas nepažymėtas.

Atukas – išskyrus pasakėlių turinį, knygelė viskuo ta pati kaip aukščiau paminėta.

Vytautas Ažušilis Moša, romanas trileris, Vilnius 2006, 368 psl. ir kieti viršeliai; išleido UAB “Apskaita”, Širvintų g. 34A LT-08215, Vilnius; red. Marija Staskevičienė; tiražas 1500 egz. Kaina nepažymėta. Knyga apie nusikaltimus, baudžiamumą, kyšininkavimą, moralę.

Vytautas Ažušilis Gėlytė mokinė, pasakos, Vilnius 2009, 144 psl. ir kieti viršeliai; puoš-

nus, spalvotomis iliustracijomis perpintas leidinys; red. Marija Staskevičienė, dail. Eglė Jurkūnaitė. Apibūdinaime pažymėta, kad tai “šiuo-laikinių lietuviškų pasakų knyga (...), skirta pramokusiems skaityti ikimokyklinio amžiaus vaikams”. Išleido UAB “Apskaita”, Širvintų g. 34A, LT-08215 Vilnius. Tiražas 1500 egz., kaina nepažymėta.

PERKATE?
PARDUODATE namą ar butą?
NORITE SUŽINOTI VERTĘ SAVO NEKILNOJAMO TURTO?
Prašau skambinti man
JURGIS KULIEŠIUS
Maloniai ir sąžiningai patarnausiu
Tel. tiesiogiai: **416-568-1604**
D:(416) 236-6000 N:(416) 232-9546
www.sutton.com kuleza@sympatico.ca

Sutton sutton group-
assurance realty inc.,
Brokerage*
*INDEPENDENTLY OWNED AND OPERATED
Jerzy Kulesza, Sales Representative

Taupykime Paramoje

Need portfolio advice or a second opinion on your investments? Paying commissions or high fees? Talk to **Al Saplys**, our Director, **Wealth Management**, 416-419-7047

TAUPOMOJI SĄSKAITA	INVESTICINĖ SĄSKAITA
“TFSA” (Neapmokestinama taupomoji sąskaita) Kasdieninių kintamųjų palūkanų 2.00% 1 metų 1.75% 2 metų 2.00% 3 metų 2.25% 4 metų 2.40% 5 metų 2.75%	“GIC” INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas) 1 metų 1.50% 2 metų 1.75% 3 metų 2.00% 4 metų 2.20% 5 metų 2.50% 1 metų iškeičiamas 1.40%

KASDIENINIŲ PALŪKANŲ TAUPOMOJI SĄSKAITA 1.50%

“PLANAS 24” Kasdieninių palūkanų čekių /taupomoji
Balansas: \$0 – \$4,999.99 **0.025%**
\$5,000.00 — \$9,999.99 **0.100%**
\$10,000.00 – \$24,999.99 **0.150%**
\$25,000.00 – \$59,999.99 **0.250%**
Virš \$60,000.00 **0.500%**

PLANAS 24
Aukštesni nuosimčiai ir nemokami čekių patarnavimai

JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ 0.30%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS
Atviras, kintamųjų palūkanų **3.25%**
Uždarytas, kintamųjų palūkanų **2.80%**
1 metų **3.10%**
2 metų **3.25%**
3 metų **3.40%**
4 metų **3.60%**
5 metų **3.80%**
Komerčinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 3.75% ir aukščiau

ASMENINĖS PASKOLOS 5.50% ir aukščiau

ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS 7.0% ir aukščiau

TERMINUOTI INDĖLIAI (Taikomas pelno padalinimas)
1 metų **1.25%**
2 metų **1.60%**
3 metų **1.85%**
4 metų **2.00%**
5 metų **2.30%**
1 metų iškeičiamas **1.30%**
1 metų JAV dolerių **0.50%**

PENSIJŲ FONDAI
Kasdieninių kintamųjų palūkanų **1.50%**
1 metų **1.75%**
2 metų **2.00%**
3 metų **2.25%**
4 metų **2.40%**
5 metų **2.75%**

Iškeičiami prieš terminą mažesniais nuosimčiais

Visi pateikti nuosimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

PARAMA
www.parama.ca

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA
Palankūs nuosimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

AKTYVAI per \$200,000,000

Jūsų paslaugoms atidaryta antra – nauja stomatologinė klinika

Waterside DENTAL **9th Line Dental**

Dr. Gintarė Sungailienė
(905) 271-7171 1252 Hurontario St. Mississauga, ON L5G 3H3 www.watersidedental.ca
(905) 785-3900 104-3945 Doug Leavens Blvd. Mississauga, ON L5N 0A5 www.9thlinedental.ca

 SPORTAS

Europos krepšinis (Eurobasket) – 2011 Lietuvoje

Trečiadienį, rugpjūčio 31, keturiuose Lietuvos miestuose prasidėjo 2011 metų Europos vyrų krepšinio pirmenybės. Jose pirmą kartą dėl medalių bei dviejų kelialapių į 2012 metų Londono vasaros olimpinės žaidynės varžysis 24 Europos valstybių krepšinio rinktinės.

Kairėje – simbolinę Eurolygos pirmenybių atidarymo juostą kirpo krepšininkas (iš k.) L. Kleiza, Vilniaus miesto meras A. Zuokas, TV3 gen. direktorė L. Blaževičiūtė, Lietuvos ministeris pirmininkas A. Kubilius ir FIBA gen. sekretorius Naras Zanolis; dešinėje – pirmąsias varžybas Lietuvos valstybinė vyrų krepšinio rinktinė žaidė su D. Britanijos rinktine. Tikriausiai, padėjo entuziastingi sirgaliai ir namų sienos – Lietuvos krepšininkai iškovojo pirmąją pergalę. Nuotraukoje dėl kamuolio atkakliai kovoja Šarūnas Jasikevičius

Ntrs. ir inf. parengta pagal Lietuvos spaudą

Žaidynės prasidėjo

The Globe and Mail (2011.08.30) Liudas Dapkus iš Vilniaus trumpai prisimena 1991-uosius metus, kai Šarūnas Marčiulionis ir Arvydas Sabonis, žaidę Sovietų Sąjungos krepšinio rinktinėje, Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, suorganizavo Lietuvos rinktinę, kuri olimpinėse žaidynėse Barcelonoje laimėjo bronzos medalį. Lietuviai nustebino visą pasaulį rungtynėse prieš tokias žvaigždes kaip Michael Jordan ar “magic” Johnson. Dabar, po 1939 metų, kai vyko Europos pirmenybės Kaune ir Lietuva tapo čempione, vėl geriausieji Europos krepšininkai suvažiavo išbandyti savo pajėgumą ir padarytas pažangas. “Krepšinis visada buvo daug daugiau negu tik sportas Lietuvoje”, – sakė Š. Marčiulionis, 47 m., šeimininkas žaidynių, kurios prasidėjo šį trečiadienį, rugpjūčio 31. Žaidynėms Lietuva yra pastatčiusi keturias naujas arenas ir vieną atnaujinusi, kas kainavo 460 mln. litų (\$189 mln.). **Inf. SĖKMĖS LIETUVOS KREPŠININKAMS!**

Lietuvos krepšininkų sirgaliai pasitinka žaidėjus

VIKTORIJA ČMILYTĖ, šiaulietė, daugkartinė šachmatų čempionė Lietuvoje, š.m. gegužės 7-18 dienomis Tbilisi, Gruzijoje, nugalėjusi varžovę iš Bulgarijos, tapo Europos moterų šachmatų čempione XII-ose jų žaidynėse (Ntr. iš *Lithuanian Heritage*)

SIMONA KRUPECKAITĖ, dviratininkė, pasauliniame “UCI Track” čempionate Apeldoome, Olandijoje, š.m. kovo 23-24 d.d. laimėjusi sidabro medalį (Ntr. iš *Lithuanian Heritage*)

Žinios iš Lietuvos

- Lietuvos valstybinė vyrų krepšinio rinktinė Europos čempionatą trečiadienio vakarą pradėjo A grupės rungtynėmis Panevėžio “Cido” arenoje su Didžiosios Britanijos komanda. Varžybas oficialiai atidarė Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Tai nebuvo lengvos Lietuvos rinktinės rungtynės ir tik po įtemptos banguotos kovos 80:69 (19:18, 30:21, 5:18, 26:12). pavyko lietuviams palaužti britus. Pabaigoje ketvirto kėlinio dar nebuvo aišku, kas rungtynes laimės ir likus pusketvirtos minutės iki rungtynių pabaigos R. Kaukėnas po taiklaus tritaškio triumfuodamas iškėlė į viršų abi rankas, o pilnutėlė arena pašėlo. Krepšininko metimas padėjo tvirčiau atsižvelgti ant kojų Lietuvos rinktinės ir leido visiems lengviau atsipūsti. Atrodo, kad Lietuvos

valstybinei rinktinės nebus lengvas kelias iškovoti medalį.

- Titluočiausias Lietuvos lengvaatletis disko metikas Virgilijus Alekna Pietų Korėjoje vykstančiame pasaulio lengvosios atletikos čempionate nesugebėjo atidaryti mūsų šalies medalių įskaitos. 39-erių lietuvis Daegu miesto stadione geriausiu trečiuoju bandymu diską nuskraidino 64 m 9 cm ir galutinėje įskaitoje iškovojo šeštąją vietą. Dėl

disko metimo sektoriaus medalio iš viso kovojo 35 atletai, o į baigmę prasimušė 12. Pasaulio čempiono vardą apgynė vokietis R. Harting, diską numetęs 68 m 97 cm.

- Pasaulio lengvosios atletikos čempionate Pietų Korėjoje baigėsi moterų septynių kovų varžybos, kuriose Lietuvos garbę gynė 32 metų Austra Skujytė. Mūsų šalies sportininkė surinko 6297 taškus ir galutinėje įskaitoje užėmė aštuntą vietą.
- Jauniausi pasaulio sklandytojai – 11-15 metų vai-

kai savarankiškais skrydžiais kovėsi dėl žymaus sklandytojo Vytauto Pakarsko taurės. Čempionu tapo vilnietis Mantas Jankus, antrąją ir trečiąją vietas iškovojo broliai Dominikas ir Laurynas Stankevičiai, garsiojo kosmonauto bandytojo Rimanto Stankevičiaus anūakai, informuoja “Aviacijos pasaulis”.

- 6 dalyvių Lietuvos greitųjų šaškių pirmenybes savaitgalį Trakuose laimėjo Sigitas Smaidrys, po papildomų partijų 2:1 įveikęs Luką Vengelį. VP

SKAUTŲ VEIKLA

Šių metų “Romuvos” stovyklautojai draugovės pastovyklėje su vadovais Ntr. R.R. Otto

Piešinių konkursas Kalvarijoje

Valstybės dieną Kalvarijoje vyko tradicinis, jau penktasis, TS-LKD Kalvarijos skyriaus organizuojamas vaikų piešinių konkursas „Piešiu savo kraštą“. Įprastai šis kon-

Konkurso nugalėtoja Greta Paškevičiūtė su renginio organizatore ir globėja Birute Kažemėkaite, TS-LKD Kalvarijos skyriaus pirmininke

kursas vykdavo lauke, prie Nepriklausomybės paminklo, vaikai kreidelėmis ant asfalto piešdavo gražiausius savo įsivaizduojamus ar matytus tėviškės vaizdus. Kasmet šis konkursas pritraukdavo apie septyniasdešimt 2-17 metų vaikų. Tačiau šiemet gausiai praplūpęs lietus pakeitė ren-

gėjų scenarijų. Konkurso teko perkelti į Parapijos salę. Gal dėl to ir dalyvių buvo kiek mažiau nei ankstesniais metais. Kai kas atbėgo gerokai pavėlavę, mat nesitikėjo, kad konkursas įvyks, o iš kaimynų sužinoję, kad jų vaikai jau piešia, skubėjo prisijungti.

Apdovanojimų ir ledų užteko visiems, o nugalėtojai džiaugėsi vertingais prizais. Kad būtų objektyviau išrinkti nugalėtojus, dalyviai buvo suskirstyti į keturias amžiaus grupes. Visų grupių pirmų vietų nugalėtojai apdovanoti rankiniais laikrodžiais, o vyriausiųjų dviejų grupių nugalėtojais tapę Greta Paškevičiūtė ir Augustas Valaitis – europarlamentarės Radvilės Morkūnaitės prizų – kelione į Briuselį.

Kol komisija rinko geriausius darbus, vaikai varžėsi balionų pūtimo varžybose. Konkurso dalyvius ir svečius linksmino Kalvarijos savivaldybės Brukų laisvalaikio salės vaikų šokių kolektyvas, vadovaujamas Loretos Vasikonytės.

Virginija Samuolienė, TSŽ (Ntrs. autorės)

Konkurso „Piešiu savo kraštą“ dalyviai

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

**2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2**

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

JAUNIMO ŽODIS

Studentiška vasara mokslo laboratorijose

Lietuvos Kauno technologijos universiteto studentai T. Tamulevičius, D. Urbonas ir K. Stankevičiūtė šią vasarą praleido, dirbdami nanotechnologijų laboratorijoje Ciuriche, Šveicarijoje

Lietuvos tyrimų centras, bendradarbiaujantis su pasauline patentų pirmūne IBM, šiuo metu vykdo 3 mokslinių tyrimų projektus nanotechnologijų ir kitus 3 sveikatos mokslų srityse. Prie Lietuvos tyrimų centro nanotechnologijų projektų dirba komandos, kurias su-

siekia rasti sprendimus, kurie sumažintų superkompiuterių, kasdien tarnaujančių žmonijai, energijos suvartojimą. IBM ir Lietuva kartu dirba su fotonikos projektais, ieškodami galimybės duomenų perdavimui naudoti šviesą, o ne brangiai kainuojančią elektros srovę. Tiek fotonikos srities, tiek nanorašto technologijos žinios ateityje gali būti taikomos pramonėje ir galėtų būti ekonomiškai naudingos Lietuvai. Patentavimas leis užsidirbti mokslininkams parduodant savo išradimus, o verslo įmonėms – perkant modernius, gamybai naudingus sprendimus ir technologijas.

Lietuvos tyrimų centro trijų sveikatos mokslo projektų dalyviai studentai stažuojasi IBM laboratorijoje Haifoje, Izraelyje.

Inf. ir ntrs. iš Delfi tinklalapio

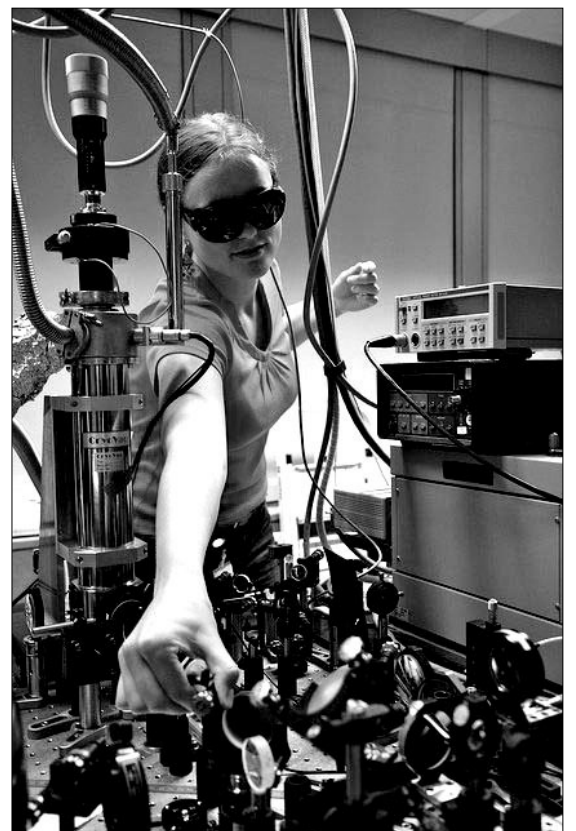

Tomas Tamulevičius kuria nanoraštą, paprastai akimi neįžiūrimą prekės ar gaminio atpažinimo ženklą

daro mokslininkai iš IBM laboratorijų Šveicarijoje bei Lietuvos mokslininkai ir studentai. Trys Kauno technologijos instituto (KTU) studentai šią vasarą praleido, dirbdami tik praėjusį gegužės mėnesį atidarytoje nanotechnologijų laboratorijoje Ciuriche, Šveicarijoje. Moderni laboratorija, į kurią pakviesti jaunieji Lietuvos mokslininkai, pavadinta Nobelio premijos laureatų Gerd Binnig and Heinrich Rohrer vardais.

NANO3 projekte Ciuriche dirbantis Kauno technologijos universiteto studentas Tomas Tamulevičius kartu su kolegomis kuria nanorašto technologiją. Tokį paprastai neįžiūrimą raštą verslininkai galės naudoti gaminiams ir prekėms žymėti. Nanoraštas leis tiesiai ant jų „įspausti“ mikroskopinius atpažinimo ženklus ir taip apsaugoti nuo padirbinėtojų ir prekybos suklastotais gaminiais.

Darius Urbonas ir Karolina Stankevičiūtė, NANO1 ir NANO2 projektuose dirbantys KTU studentai, kartu su kitais mokslininkais

Karolina Stankevičiūtė tiria galimybes naudoti šviesą duomenų ir informacijos sklaidai

Ko kas nežino

- Kas tai yra etiketas? – Sugebėjimas žiovauti užsičiaupus.
- Kodėl šeimnininkas palydi svečius iki durų? – Nori įsitikinti, ar jie jau tikrai išeina.
- Kai žmogus išmoksta kalbėti, ko jis dar turi mokytis? – Tylėti.
- Ar Adomas mylėjo Ievą? – Žinoma, juk

kitų moterų tada nebuvo.

- Ar gali be pertraukos dvi dienas lyti? – Negali, nes tarp jų yra naktis.
- Kodėl kaltinamasis teismo sprendimą išklauso stovėdamas? – Todėl, kad po to ilgai reikės sėdėti.
- Kas įvyksta, kai vanduo pavirsta ledais? – Pakyla jo kaina.

L. Stankevičius, Montreal, QC

AŲA

PRANUI LINKEVIČIUI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną ZITĄ, dukras IRENĄ ir VITĄ su šeimomis –

Šv. Jono lietuvių kapinių valdyba

KESMINAS
ART STUDIO

PAMINKLAI

- ♦ granitas, bronzos, medis
- ♦ nemokami paminklų projektai, konsultacijos
- ♦ skulptūros (paminklinės ir dekoratyvinės)

Telefonas **(905) 510-4707**
El.paštas: **kkesminas@hotmail.com**

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 Six Point Road
(į pietus nuo Bloor, netoli Islington)
Toronto, ON M8Z 2X3

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

ATLIEKAME visus vidaus ir išorės remonto darbus. Dažome, dedame grindis, plyteles. Mūrininko darbai – plytos, akmuo. Skambinti Vytautui tel. 905 272-2016 arba 647-400-1153 (cell).

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

Metinė prenumerata:

\$80 - reguliari (paprastu paštu) • \$130 - reg. (1 klasės paštu)
\$100 - rėmėjo (paprastu paštu) • \$150 - rėmėjo (1 klasės paštu)
Oro paštu į užjūrius - \$180, paprastu paštu - \$100 (Kan. dol.)
JAV: \$100 - reguliari, \$120 - rėmėjo • \$160 - 1 klasės paštu
JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais

Vardas, pavardė.....

Adresas.....

Siunčiu prenumeratą.....dol., auką.....dol.

Laikraščio adresas: TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON, L5C 1T3, Canada
El. paštas: **tevzib@rogers.com**

Tel.: 905 275-4672 Faksas: 905 275-4364

Norintiems susipažinti TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI siunčiami nemokamai šešias savaites

“Labdaros” slaugos namų savanorės metinėje jų pagerbimo popietėje. Savanoriai buvo pakviesti pabendravimui, užkandėliams su vynu ir kava, visiems išreikšta padėka už draugiškumą ir įvairią pagalbą aukojant savo laisvalaikį

Ntr. J. Trojanowski

Atminties dokumentika

Atkelta iš 3-io psl.

Jie žinojo, kad į demonstraciją eiliniai žmonės neateis, tad visą krūvį užversdavo valsčiaus tarnautojams ir mokyklai: joms iš anksto buvo įsakoma ruošti vėliavas, transparantus, “vadų” portretus... Visą demonstraciją ir sudarydavo prievarta suvaryti miestelio tarnautojai ir mes, Ylakių vidurinės (tada dar progimnazijos) mokyklos mokiniai ir mokytojai.

Tikra komedija prasidėjo tada, kai “demonstracijos” priešakyje pradėjo važiuoti du Židikų MTS vikšriniai traktoriai, virš kurių iškabindavo “draugo” Stalino portretus. Šie traktoriai buvo atsiųsti Ylakių kolchozui (tuometinis pavadinimas buvo “Komjaunuolis”, vėliau, sustambinus, “perkrikštytas į “Lenino keliu”) pavasario laukų darbams. Nors valstiečiai širdo ant tų traktorių, kurie už “talką” kolchozui MTS-ui išplėsdavo vos ne visą derlių, bet paradžiškumas ir pompastiškumas turėjo būti! Tokia jau buvo politika...

Gurguolės

Amžinai įsimintinos liko raudonosios gurguolės. Skurdi Girdenių, Kalvaičių, Milvydžių, Vizgaudžių, Urboniškės kaimų žemė vos išmaitindavo pačius valstiečius, o čia dar tokius kiekius grūdų pyliavos valstybei reikėjo atiduoti! Neatiduosi – tavo “turtą” aprašys, išbuožins, “liaudies priešu” apšauks... Tad, nors ir gyvendami skurdžiai, kiekvienas stengėsi tą duoklę valstybei atiduoti – kad “su baltosiomis meškomis draugauti” netektų. O kaip gurguolės buvo organizuojamos? Ogi ateidavo keletas stribų pas kurį ūkininką ir įsakydavo:

– Kinkyk arklį! Reikia gurguolę vežti...

Ir nebandyk, vargšas, pasipriešinti, kai tau šautuvu į nugarą remia! Taip, surinkus 5-6 pastoles, gurguo-

lė patraukdavo per kaimą, kur, vėl grasindami šautuvu, išbuožinimu ir Sibiru, stribai ir aktyvistai išreikalaudavo iš valstiečių kartais net paskutinius grūdus. Tikras reketas!..

O kai vežimai buvo pilni, stribai atsivarydavo iš Milvydžių kaimo muzikantus Kazį Šverubą, Steponą Vaitilavičių ir dar kurį nors su instrumentais, liepdavo sėsti į kurį nors vežimą ir groti. Tokia gurguolė, kupina “džiaugsmo ir muzikos”, pajudėdavo Ylakių link. Kadangi gyvenome netoli vadinamojo Juodkaičių vieškelio, tai tokių gurguolių mums dažnai tekdavo matyti – būgno dundesys jau iš tolo buvo girdimas.

Išvydusi gurguolę, mama sakydavo:

– Tikrai badas ateina...

Tik paklauskite, ką būgnas sako: “Bads!.. Bads!.. Bads!..” Ir vėl šluostydavosi ašaras. Mama buvo jautri, ir ašaros jai buvo ne naujiena.

SKAITYTOJAI PASISAKO

APIE GIEDOJIMUS

Einame į koncertus, gėrėdamiesi solistais, choralais ir jų choristais, jų dirigentais, grojančiais. Nepagailime gausių “katučių” – iškiliai džiaugsmingų (tuometiniu momentu), širdingų plojimų, pajutę, kad muzikos akordų momentas palietė giliausiai mūsų dūšias. Koks dvasios pakilimas! Jauties lyg pats esi tame momente... Nes, iš tiesų, – ESI! Daug tokių momentų patyręs, veteranas jaučiuos ir šia kuklia giesmės/dainos “evangelija” džiaugtis ir dalintis... kviečiu. Daugeliui dainorių visa tai labai artima, pažįstama, įvairiomis džiaugsmingomis patirtimis – koncertuose, išgyvenant operas ir operetes, Dainų šventėse. Dažniausiai savo mažesniuose susibūrimuose, kur “skriejama dainos/giesmės sparnais”... Ir, žinoma – palydint dainas džiugiais šauksmais ir plojimais dvasios pokylio pasipuikavime.

Giesmės – džiugios sielos pakilimo išraiškos! – kad ir be jas palydinčių plojimų. Tik maldinga tyła. Susipažinau su Šv. Petro katedra (dabar bazilika) Kanados Londone 1949-ais atvykęs iš Weiden/Hammerweg Displaced Persons’ Camp Bavarijoje, pokario pabėgėlių-dypukų (DP) stovyklos. Net ir 1964 m. įsikūrus mūsų lietuviškai Šiluvos Marijos parapijai su sava šventove, neapleidau Šv. Petro, kad ir su protarpiais.

2006-tais prieš penkerius metus praradus lietuviškąją savo Marijos Šiluvą, “atostogaujant” jau “bedarbiu” būnant, išgirdau, kad prie

trijų katedros chorų (su repeticijomis pasiruošiant) yra toks ‘kitas’ Prisikėlimo/Resurrection keistai palaidas, be repeticijų, į pensijų atsargas išėjusių, bet kurią dieną giedoti galintis chorelis, giedantis bet kuriomis savaitės dienomis, esant laidotuvių progomis... ir tik joms, – visai nepažįstant nei mirusiųjų, nei jų artimųjų, nei jų draugų...

Per penkerius metus palydėjau (tikint į laimingos amžinybės ramybę ir poilsį) man neskaičiuotai dabar nesuskaičiuojamus... Išgirdau, girdėjau eiles kartų ir daugelį įsidėmėjau, skaitymų iš Šv. Rašto ir Evangelijų pakartojimai taikomų laidotuvių progomis. Jei Jūs, ar aš save klausčiau, “o kuriuos skaitymus, kurią evangeliją pasirinkai” sau... atsakymas labai blankus. Nežinau, neturiu pasirinkęs... nes visa per gera, per gražu – nesu tikras ar jų tiesų esu užsipelnęs. Ką pasirinkti – painu. Parinks kiti. Jiems ir man tinkamai...

Prisidėjus giedant galutiniam visai nepažįstamo asmens išlydėjimui, grįžęs sužinau iš kompiuterio “obituaries” paskelbimų apie šį mūsų svetelį palikusį/sią, pasiekimus, kartais nelaimės, ir šeimos palikuonis, per dažniausiai labai neilgus aprašymus... dažniais atvejais, gan ilgų išgyvenimų... Stebina, kiek mažai parašoma/aprašoma... gal dėl kylančios kainos ? O mums, keliems giedoriams, solistams (iš anksto žinant) niekas neploja. Ir reikia... ne tam atvykom.

Edmundas Petrauskas, London, ON

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
1 Resurrection Rd. Toronto ON, M9A 5G1
Tel. 416-889-5531

Fondas
Foundation
www.klfondas.org
klfondas@on.aibn.com

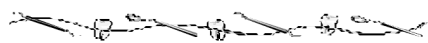
Per 49 metus Jūsų sutelktas 5.09 mln. dol. Fondo pagrindinis kapitalas davė 3.90 mln. dol. pelno skirstymui lietuvių bei išlaikyti Kanadoje, humanitarinei pagalbai Lietuvoje bei stipendijoms lietuvių studentams.

Tapkime Kanados lietuvių fondo nariais!
Remkime lietuviybės veiklą ir išlaikymą!
Prisiminkime savo Fondą gyvybės draudimuose bei savo testamentuose.

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p.
Įnašams išrašome pakvitavimus sumažinimui pajamų mokesčiams.

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

SVEIKI DANTYS – GRAŽI ŠYPSENA

DR. LISA LINDSTRÖM
DENTISTRY ON THE AVENUE

315 Avenue Road, Floor 1, Suite 2
(Between St. Clair & Dupont)
Toronto M4V 2H2 (Free Parking)

416.926.0123

www.drlisalindstrom.com

Free Tooth Whitening
(with exam, x-rays & cleaning)

17 years of experience in a full range of dentistry

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.
PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI
Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca ♦ rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 58 8-2808 x 26 dienos metu.

Įspūdinga vedybinio gyvenimo pradžia

Inžinierius Jonas Didžbalis ir dizainerė Austė Kuolaitė susituokė Neringos stovykloje, Vermonte rugpjūčio 27 d. giminių ir draugų, kalnų gamtos apsuptyje, ten kur prasidėjo jų draugystė. Suvažiavo artimieji iš Kanados ir JAV įvairių vietovių nuoširdžiai palydėti jaunuosius į vedybinio gyvenimo kelią. Juos sutuokė ilgametis lietuviško jaunimo draugas kun. Antanas Saulaitis, SJ. Tėveliai – torontiečiai Danelė ir Jonas Didžbaliai, bostoniečiai Almis ir Danguolė Kuolai surengė nepaprastą puotą visiems mieloje stovyklavietėje. Svečiai džiaugėsi puikia proga susirinkti, sugrįžti arba pirmą kartą patirti Neringos grožį, joje pabendrauti, pasivaišinti įvairiais skanėstais ir "kuoliniu" krupniku, pašokti ir kartu švęsti su jaunaisiais.

Lietus, prasidėjęs maždaug vidurnaktį, nekludė puotautojų nuotaikai. Tik iš ryto paaikškėjo, kad naktį Vermonto kalnuose praužusi audra "Irene" paliko nemalonių pėdsakų. Tiltas, kuriuo automobiliai turėjo nusileisti nuo Neringos – išplautas. Spėjusieji per jį pravažiuoti prieš jam išlūžtant, toli nenukeliavo, nes įvairūs keliai ir keliukai apylinkėje irgi sugadinti arba išplauti vandens, kurio neįtikėtina stiprios srovės vietinius upelius pavertė kriokliais. Anksti išvykusieji buvo priversti apsistoti artimiausiose gelbėjimo punktuose.

Pirmadienį, rugpjūčio 29, dar buvo 105 vestuvinių, nežinantys, kaip ir kada galės vykti namo. Dalį jų išvežti atvyko Bostono lietuviai. Išvežtieji tada gaudė autobusus, lėktuvus namų link. Kitiems pavyko susisiekti su draugais

Jonas Didžbalis ir Austė Kuolaitė susituokė rugpjūčio 27 d. Neringos stovyklavietėje, Vermonte, prieš pat audrai "Irene" išdankant tos valstijos kelius Ntr. V. Radžiūnaitės

bei giminėmis, kurie įvairiais keliais privažiavo kuo arčiau stovyklavietės – nors dėl potvynių išversto Vermonto 9-to kelio, įveikti 45 minučių kelionę iš Vermonto pakraščio iki Neringos užtruko pusė dienos, atvykstantiems stengiantis rasti kitus privažiavimo kelius net Massachussetts valstijos šiaurėje. Iš viso 40 automobilių liko Neringoje, kuriuos atsiimti bus galima tik atstačius tiltą į stovyklavietę.

Zinias apie Vermonte įstrigusius vestuvinius pranešinėjo ne tik vietinė spauda ir

televizija, prašė jaunųjų "interview", o dar ir su nuotrauka jaunieji pateko į *The Toronto Star* pirmutinį puslapį rugpjūčio 30, antradienį. Audros "Irene" dėka, Didžbalių vestuvės tapo dar didesnė rugpjūčio pabaigos sensacija! Visi dėkingi Dievui, kad pasisekė sveikiems sugrįžti namo be dar didesnių kliūčių, o puotos šeimininkams – už nepaprastą svetingumą ir pagalbą. Jauniesiems linkime gero vėjo bei sėkmės Belgijoje, kur jie įsikurs artimiausiu laiku, Jonui tęsiant MBA srities mokslus Briuselyje. **RSJ**

IŠ LIETUVOS SPAUDOS

• Uosto taryba nusprendė, kad tinkamiausias variantas išoriniam uostui vis dėlto yra Būtingė. Tad Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija jau įpareigojo užsienio konsultantus pradėti tokio uosto statybos poveikio aplinkai vertinimą. Nors manoma, kad šio vertinimo išvados bus teigiamos, tai esą dar neaišku, kad jau priimtas galutinis sprendimas, jog uostas Būtingėje ir bus statomas.

• Prekyba alkoholiniais gėrimais Lietuvoje auga kartu su bandymais apriboti šį verslą. Lietuviai vis dažniau suka į alkoholinių gėrimų skyrius. Valstybinės mokesčių inspekcijos (VMI) duomenimis, alkoholinių gėrimų prekyba auga kas mėnesį. Tačiau gamintojų tvirtinimu, prekyba sumažėjo, o statistiką esą pagerina ilgieji savaitgaliai. Lietuvoje daugiau geriama vyno. **Inf.**

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

**DABAR YRA GERA
PROGA PARDUOTI
namą/condo,
kai yra aukščiausios
kainos ir
GERIAUSIA PIRKTI,
kai ipotekos (morgičių)
nuošimčiai labai žemi.**

Prižadu gerą patarnavimą.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A. broker
RE/MAX WEST REALTY tiesiog 416-879-4937
ar į namus 416-231-4937

TORONTO

Anapilio žinios

• Gauta žinia, kad yra mirusi mūsų parapijietės ir choristės Elenos Ulbikienės sesuo a.a. Lidija.

• Rugsėjo 11, ateinanti sekmadienį, Lietuvos kankinių šventovės choras grįžta po vasaros atostogų ir jau giedos tą sekmadienį per 10 v.r. Mišias. Kviečiami nauji choristai įsijungti į šio choro eiles ir registruotis pas choro pirmininką Rimą Paulionį tel. 416-249-1305.

• Rytų Afrikos gyventojai šiuo metu išgyvena didžiausią sausrą per 60 metų. Etiopijoje, Kenijoje ir Somalijoje bent 10 milijonų žmonių badauja ir neturi pakankamai geriamo vandens. Toronto arkivyskupija renka aukas, kurios bus panaudojamos maisto, švaraus vandens ir vaistų tiekimui. Šiam tikslui aukas galima aukoti per parapiją panaudojant bet kokius vokelius. Kanados valdžia pradžioje pridėti lygiai tokią pat sumą pinigų prie aukų, kurios bus surinktos Kanadoje per labdaringas ir pelno nesiekiančias organizacijas iki rugsėjo 16 d. Tad pas mus ateinanti sekmadienį bus paskutinė galimybė tokias aukas įteikti.

• Mūsų parapijos šventė, Lietuvos kankinių atlydai, bus rugsėjo 25, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos vyks 3 v.p.p., o vaišės – 4.30 v.p.p. Vaisių metu meninę programą atliks Aleksandro Stankevičiaus vadovaujamas Montrealio vienetas “Versija keturioliktoji”. Anapilio autobusėlis veš maldininkus į parapijos šventę nuo “Vilniaus rūmų” ir atgal parveš po parapijos vaisių. Bilietus į parapijos šventės vaišes jau galima užsisakyti pas Birutę Jurienę tel. 905-275-8034 arba el. paštu: birute_juras@rogers.com. Bilietai jau bus pardavinėjami ateinanti sekmadienį parapijos salėje.

• *Zodis tarp mūsų* knygelių rugsėjo-spalio laidą galima įsigyti pas Birutę Matulaitienę parapijos salėje sekmadieniais po Mišių.

• Mišios rugsėjo 11, sekmadienį: 10 v.r. už a.a. Zigmą Obelių; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje, rugsėjo 11, sekmadienį, 10 v.r. už a.a. Joną ir Uršulę Paliulius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, rugsėjo 10, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Magdalėną ir Jurgį Stankaičius.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Kviečiame parapijos šeimas rugsėjo 11 d., 10 v.r. į susirinkimą, kuriame aptarsime ateinančių metų planus. Kviečiame tiek lietuviškas, tiek mišrias šeimas, kad kartu galėtume nuspręsti, kaip parapija galėtų geriau pasitarnauti jums, kad ji taptų susibūrimo vieta ir traukos centru jums.

• Parapijos jaunimas kviečiamas rugsėjo 24 d., 4 v.p.p. į susitikimą su Lietuvos jaunimu. Kartu smagiai praleisime laiką, kursime planus linksmam ir įdomiam veikloms per ateinančius metus. Grojantis ir dainuojantis jaunimas prašomas atsinešti savo instrumentus, bandysime suburti jaunimo grupę, kuri galėtų groti jaunimo renginiuose ir per jaunimo Mišias. Kviečiame visus, bus smagus ir pilnas išpūdžių vakaras. Gali ateiti tiek lietuviškai, tiek angliškai kalbantis jaunimas, su visais surasim bendrą kalbą.

• Rugsėjo 25 d. po 11 v.r. Mišių organizuojamas parapijos BBQ. Bus smagi programa, geras maistas. Kviečiame visus po vasaros linksmybių ir poilsio susirinkti į šią rudeninę parapijos šventę.

• Parapijos chorai grįžta į darbą. Rugsėjo 11 d., po 11 v.r. Mišių pirmoji jaunimo ir vaikų choro repeticija. Rugsėjo 18 d. gieda retkartinis choras, rugsėjo 25 d. – bendras parapijos ir Lietuvos jaunimo giedojimas. “Volungė” repetuoja kiekvieną penktadienį, 7 v.v.

• Mišios sekmadienį, rugsėjo 11: 8 v.r. už a.a. Vytautą Švermickus; 9 v.r. už a.a. Strumilų šeimos mirusiuosius; 11 v.r. už a.a. Bernardą Petkevičių, už a.a. E.V. Trinkūnus, už a.a. Magdalėną ir Juozą Barščiauskus.

Maironio mokyklos žinios

• Pirmą mokslo dieną – rugsėjo 17; pamokos vyksta šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 11.55 v.r. Mokyklos adresas – Our Lady of Peace Catholic School, 70 Mattice Ave. (tarp Bloor ir Kipling gatvių). Vedėjos A. Šimonėlienės tel. 416 626-8494. El. paštas Aldona.Simonelis@gmail.com. Mokyklos tinklalapis www.Mairioniomokykla.net. Živile

Kanados lietuvių katalikų centro organizuotose metinėse lietuvių pamaldose Midlande rugpjūčio 28 d. giedojo Lietuvos kankinių choras. Nuotraukoje – choro dalis su vadovu Darijumi Špakauskū (dešinėje su dukra Liepa) Ntr. G. Paulionienės

Išganytojo parapijos žinios

• Pamaldos rugsėjo 11 d., 11.15 v. ryto su šv. Komunija.
• Sekmadienį, rugsėjo 18, po pamaldų vyks Moterų draugijos susirinkimas.

Lietuvių Namų žinios

• Ateinanti sekmadienį LN pietūs vyks Vytauto Didžiojo menėje, o bare “Lokys” gauta nauja siunta 6 rūšių šviežio lietuviško alaus. Jo mėgėjus kviečiame apsilankyti bare ir paragauti.

• Ieškome ūkvedžio dirbti nepilnu laiku, barmenų ir virėjų. Teirautis tel. 416-532-3311.

Labdaros fondo žinios

• Dėkojame Rūtai Vaišvilaitėi, kuri paruošė aukų korteles. Lankydami Slaugos namus prie pagrindinių durų galima pasiimti aukų korteles bei vokus.

• J. Dubininkas paaukojo \$95 – “a birthday donation on behalf of my dad towards the new electric beds. Thank you for all the care and work you are giving”. Ačiū jam.

• “Auksinio pokylio” komiteto posėdis įvyks rugsėjo 13 d., o Labdaros fondo valdybos posėdis bus rugsėjo 20 d. GP

Slaugos namų žinios

• A.a. Leono Baziliausko atminimui \$50 aukojo A.A. Vaičiūnai.

• A.a. Broniaus Saulėno atminimui aukojo: \$50 (JAV) – E. Kazlauskas; \$35 – J.Z. Dabrowski.

• A.a. Juozo Stravinsko atminimui \$50 aukojo A.A. Vaičiūnai.

• Irenos Paškauskienės atminimui \$20 aukojo Paškauskas.

• A.a. Irenos Nacevičienės atminimui \$150 aukojo John Sharoun.

Taip pat Slaugos namams aukojo \$2000 – Saulius Ražauskas; \$100 – Teresė ir Vladas Šlenys.

Kadangi lietuvių slaugos namai “Labdara” nėra pelno siekianti organizacija, kiekvienas doleris yra mieliai priimamas ir vertinamas. Nuoširdžiai dėkojame už jūsų došnumą. Inf.

AUKOS

A.a. Salomėjos Sakalienės atminimui *Tėviškės žiburiams* aukojo: \$100 – E. Čepienė, A. Valadkienė; \$25 – A. Šimonėlienė.

A.a. Iakūno Leonardo Žilvyčio, tragiškai žuvusio prieš 20 metų, atminimui tėvai Alina ir Kazys Žilvyčiai *Tėviškės žiburiams* aukojo \$100.

A.a. Stan Matus atminimui Alfred ir Wanda Kupitis *Tėviškės žiburiams* aukojo \$100.

A.a. Prano Linkevičiaus atminimui Kišonų šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo \$100.

A.a. Monikos Merkevičienės atminimui Petras Stepnauškas *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

A.a. Algio Krašausko atminimui Vincas Paulionis *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

Iš a.a. Jono Vytauto Margio palikimo Šv. Jono lietuvių kapinės gavo \$1,000.

MONTREAL

Aušros Vartų parapijos žinios

Baltiečių menininkų – trijų draugiškų kaimynų – paroda Point Claire Viva Vida galerijoje rugsėjo 2 d. atidarė pirm. Romas Verbyla. Jis pasveikino susirinkusius ir pristatė 20 parodoje dalyvaujančių menininkų (4 estai, 8 latviai ir 8 lietuviai). Buvo išstatyti 49 meno kūriniai. R. Verbyla pristatė Andrių Gaputį, lietuvių kredito kooperatyvo valdybos pirmininką, ir padėkojo LITUI už finansinę paramą. Sveikinimo žodį tarė ir Lietuvos garb. kons. Arūnas Staškevičius. Dalyviai vaišinosi vynu ir sūriu. Paroda vyks iki rugsėjo 10 d.

Aušros Vartų parapijos choras sezoną pradeda rugsėjo 11 d. Tą sekmadienį pamatysime ir Gailestingą Jėzų paveikslą kopiją. Jis jau aplankė kitas lietuvių parapijas ir rugsėjo 4 d. jį Montrealin atvežė prel. Jonas Staškevičius.

A.a. Ona Strimaitytė-Bilevičienė, 100 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 20 d. Gedulinės Mišios atnašautos rugpjūčio 23 d. Our Lady of Annunciation šventovėje. Liūdi duktė muzikė Milda Ruffo, vaikaičiai Monika ir Robert (Amber Lomer), provaikaičiai Aleksandre ir Tristan Ruffo St. Amour. DS

Spalio 2, sekmadienį, po Mišių Montrealio Aušros Vartų parapijos salėje įvyks Montrealio lietuviškos radijo programos 48 metų sukakties minėjimas. Programoje – sukaktuvių minėjimas, tautinių šokių filmas (1 val.), užkandžiai ir kavutė. Įėjimas suaugusiems auka \$15, jaunimui auka \$8.

L. Stankevičius

Šv. Kazimiero parapija

Parapijos choras grįžta po vasaros atostogų ir giedos sekmadienį, rugsėjo 11, per Mišias. Chorvedys/vargonininkas Aleksandras Stankevičius kviečia buvusius ir naujus choristus prisijungti prie parapijos choro.

Sekmadienį, rugsėjo 18, šventovėje per 12 val. Mišias matysime Dievo Gailestingumo paveikslą, kopiją originalo Vilniuje, ir pasimelsime. Šis paveikslas aplankė visas lietuvių parapijas Kanadoje.

A.a. Rozalija Anužaitė-Geležiūnienė, 90 metų, mirė liepos 8 d. Užuojauta dukterėčioms Glorijai ir Teresai Anužai, Diane Viesel, Anicetai Geležiūnaitei-Mankienei ir sūnėnui Silverijui (John) Geležiūnui. Velionės pagrindine prižiūrėtoja buvo jos dukterėčia Aniceta Mankienė. Aukas velionės vardu galima pasiųsti Aušros Vartų parapijai ar “Alzheimer Society of Montreal”. VL

Romas Verbyla (kairėje), pirmininkas “Montreal Baltic Artists Association”, atidarė metinę baltiečių “Three Friendly Neighbors” meno parodą penktadienį, rugsėjo 2. Arūnas Staškevičius, Lietuvos garbės konsulas Montrealyje, sveikina lietuvių, estų ir latvių menininkus Ntr. V. Lietuvinkaitės

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL, QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B.

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

Toronto skulptūrų parko veiklos 30-mečio proga naujo dail. Jed Lind kūrinio atidengimas bus rugsėjo 20 d., 115 King St. E. Inf. www.torontosculpturegarden.com.

IEŠKOME ateinančios auklės 2 berniukams 5 ir 7 metų Misisaugoje. Tel. 416-561-3943.

ITAISAU SATELITUS, tinkančius žiūrėti Lietuvos TV programoms. Kaina tik už prijungimą. Lietuvos TV programas bus galima žiūrėti nemokamai (nėra jokio mėnesinio mokesčio). Skambinti Algiui tel. 905 824-9821 arba 416 882-8531.